

TURIZMO MARŠRUTAS

MAI ONUMAI JUDANT

GENUSS BEWEGT
TOURISTISCHE ROUTE

PLEASURE IN MOVING
TOURISM ROUTE

Apie projektą „Malonumai judant“

2012-ųjų sausį bendradarbiavimo ryšiai užsimezgė tarp Alytaus rajono ir Birštono kaimiškųjų vietovių bei Austrijos Elsbeere Wienerwald vietas veiklos grupių – tada svečiuose pas austrus buvo pasirašytas ketinimų bendradarbiauti protokolas kaimo turizmo ir kaimo plėtros srityje.

2013 m. pasirašius sutartį, buvo pradėtas įgyvendinti šių trijų vietas veiklos grupių inicijuotas tarptautinis projektas „Malonumai judant“, kurio tikslas – sukurti turizmo maršrutą, skatinantį regionų vietas bendruomenių iniciatyvas, smulkuji ir vidutinė verslą, norą keliauti, pažinti.

Projekto partneriai keitėsi vizitais Lietuvoje ir Austrijoje, dalinosi regionų identiteto kūrimo patirtimi, svarstė turizmo plėtros klausimus. I projekto veiklą įsitraukė Alytaus rajono ir Birštono kaimiškųjų seniūnijų vietas bendruomenės, verslininkai ir vietas valdžia. Taip užsimezgė naujos dalykiškos pažintys, naudingos plėtojant vietas bendruomenių veiklą, amatus. Dalyvaudama projekte Alytaus rajono vietas veiklos grupė, kurios veikla apima 11 rajono seniūnijų, savo veiklą grindė devizą: „Cia gera gyvenc, kiemenėc, kūrc, mokycis ir kaštavoc“.

Alytaus rajono ir Birštono savivaldybės priklauso Dzūkijos regionui – pietrytiniam Lietuvos etnokultūriniam ir istoriniam kraštui. Išskirtinė regiono vertybė – per teritoriją tekanti didžiausia ir ilgiausia Lietuvos upė Nemunas, kurios krantuose plyti dideli miškų masyvai. Didžioji dalis Alytaus rajono ir Birštono savivaldybės kultūrinių ir gamtiniai išteklių susitelkę saugomose teritorijose – nacionaliniame ir regioniniuose parkuose, draustiniuose, rezervate. Šiame regione, kaip niekur kitur Lietuvoje, išlikusi tradicinio gyvenimo būdo, saikingo ūkininkavimo ir natūralios gamtos darna.

Įgyvendindami projektą „Malonumai judant“ visi partneriai turėjo tikslą prisdėti prie unikalios savo regiono gamtos, kultūros, papiročių, amatų išsaugojimo, plėtoti kultūrinį pažintinį turizmą. Ir jiems tai pavyko. Tad kviečiame Jus keliauti!

Über Projekt „Genuss bewegt“

Im Januar 2012 sind die Kontakte der Zusammenarbeit zwischen den Aktionsgruppen der ländlichen Räume aus Birštonas, der Region Alytus (Litauen) und Elsbeere Wienerwald (Österreich) entstanden. Beim österreichischen Gastgeber wurde ein Kooperationsprotokoll für Agrotourismus und dörflich-ländliche Entwicklung unterzeichnet.

Schon im nächsten Jahr wurde das internationale Projekt „Genuss bewegt“ der drei Aktionsgruppen verwirklicht, um die Tourismustour zu gestalten, regionale Gemeinschaftsinitiativen zum aktiven Engagement anzuregen, kleine und mittlere Unternehmen zu unterstützen, Lust zum Reisen und Kennenlernen zu erwecken.

Die Projektpartner haben einander besucht, Informations-, Erfahrungs- und Wissensaustausch organisiert und über regionale Identität und Tourismusentwicklung diskutiert. An dieser Projekttätigkeit haben auch die Gemeinden der ländlichen Räume aus Birštonas, der Region Alytus, Unternehmer und lokale Verwaltungen teilgenommen. So sind die neuen, sachlichen Beziehungen für Entwicklung der Gemeindegeschäfte und Gewerbe entstanden. Die Aktionsgruppe aus der Region Alytus mit 11 Gemeinden hat für ihre Tätigkeit den Leitspruch „Cia gera gyvenc, kiemenėc, kūrc, mokycis ir kaštavoc“ (es ist schön hier zu leben) gewählt.

Die Landkreise Birštonas und Alytus gehören zum südöstlichen litauischen Gebiet Dzūkija. Ein Merkmal dieser ethnologischen und historischen Region ist der größte und längste litauische Fluss Nemunas (Memel), wo an Ufern ein riesiger Waldbestand sich erstreckt.

Die meisten Naturressourcen der Landkreise Birštonas und Alytus befinden sich auf Schutzgebieten: National- und Regionalparks, Schutzterritorien, Naturreservate. In dieser Region ist noch die Harmonie zwischen dem traditionellen Alltag der Leute, der zurückhaltenden Landwirtschaft und Natur aufbewahrt.

Die Projektteilnehmer „Genuss bewegt“ sind bestrebt die einmalige Natur, Kultur, Bräuche und Sitten, Gewerbe der Region zu bewahren, vorzustellen, Kultur- und Agrartourismus zu entwickeln.

Wir laden Sie zum Reisen ein!

About the project “Pleasure in Moving”

In January 2012, the Local Actions Groups of Alytus district and Birštonas rural areas and of Elsbeere Wienerwald (in Austria) decided to cooperate, during a visit to Austria signing a memorandum of understanding for cooperation in the fields of countryside tourism and rural development.

In 2013, having signed the agreement, implementation of the international project Malonumai judant (“Pleasure in moving”) initiated by the three Local Action Groups was begun. Its purpose is to create a tourism route encouraging the initia-

tives of the local communities of these regions, small and medium enterprises, and the desire to travel and get to know other areas.

The project partners exchanged visits to Lithuania and Austria, shared their experience in strengthening the sense of regional identity, and considered issues of development of regional tourism. Communities, businesspeople and local authorities of the Alytus district and Birštonas rural areas actively participated in the project's activities. In this way new contacts were established that are useful in developing the activity of local communities as well as crafts. Participating in the project, the Local Action Group of Alytus district, which brings together 11 elderships in the district, based its activity on the motto Cia gera gyvenc, kiemenéc, kürc, mokycis ir kaštavoc (translated from the local dialect, “Here it's good to live, be a guest, create, learn and have a taste”).

The municipalities of Alytus district and Birštonas belong to the Dzūkija region, an ethnocultural and historic area of southeastern Lithuania. A distinctive regional asset is the longest and largest of Lithuania's rivers, the Nemunas, which flows through the region and its extensive forests. The lion's share of the cultural and natural resources of the Alytus district and Birštonas municipality are concentrated in protected territories: national and regional parks, protected areas and a reserve. In this region, like nowhere else in Lithuania, harmony has been maintained among the traditional way of life, a rational approach to farming and the natural environment.

Implementing the project Malonumai judant, all of the project partners shared the goals of preserving the unique natural surroundings, culture, customs and crafts of their respective regions and of developing cultural cognitive tourism. And they succeeded.

So pack your bags and come for a visit!

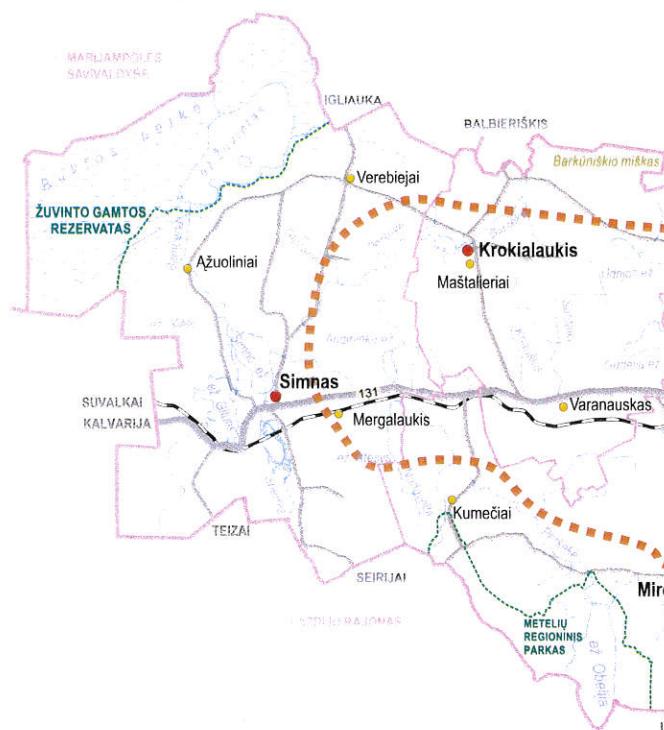
Alytaus rajono vietas veiklos grupė (VVG) / Lokale Aktionsgruppe der Region Alytus (LAG) / Alytus district Local Action Group (LAG)

Naujoji g. 48, LT-62381 Alytus, +370 315 37 727,
info@alytausrvvg.lt, www.alytausrvvg.lt, www.arsa.lt

Alytaus VVG apima visas rajono kaimiškias vietoves, kuriose veikia daugiau kaip 50 kaimo gyventojams atstovaujančių bendruomenių.

LAG der Region Alytus vereinigt alle ländlichen Räume, wo mehr als 50 Gemeinschaften die Interesse der ländlichen Bewohner vertreten.

The Alytus LAG includes all the rural locations of the district, in which more than 50 communities represent the residents of those rural areas.

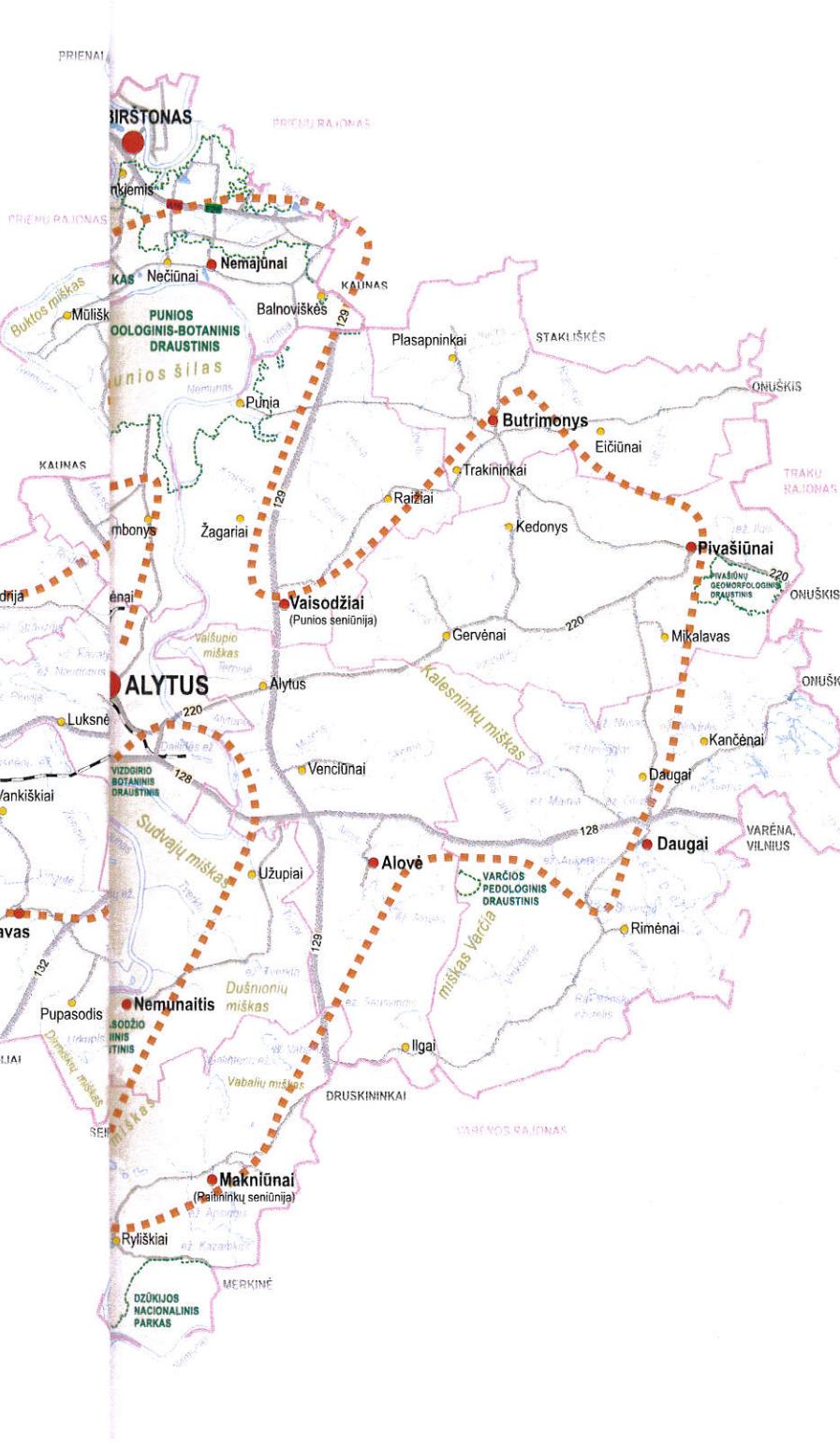
Birštono VVG / LAG Birštonas / Birštonas LAG

Birštono g. 14, Birštono vs., Birštono sen.,
LT-59219 Birštono sav., +370 319 45 185,
projektai@birstonovvg.lt, www.birstonovvg.lt

Birštono VVG atstovauja Birštono seniūnijos 5 bendruomenių interesams.

LAG Birštonas wird durch Gemeinde Birštonas und 5 Gemeinschaften vertreten.

The Birštonas LAG represents the interests of 5 communities of the Birštonas eldership.

Turinys / Inhalt / Contents

Alytaus rajonas / Region Alytus / Alytus district

Punios sen. / Gemeinde Punia / Punia eldership	8
Butrimonių sen./ Gemeinde Butrimonys / Butrimonys eldership	15
Pivašiūnų sen. / Gemeinde Pivašiūnai / Pivašiūnai eldership	20
Daugų sen. / Gemeinde Daugai / Daugai eldership	25
Alovės sen. / Gemeinde Alovė / Alovė eldership	32
Raitininkų sen./ Gemeinde Raitininkai / Raitininkai eldership.....	36
Nemunaičio sen. / Gemeinde Nemunaitis / Nemunaitis eldership	39
Miroslavo sen. / Gemeinde Miroslavas / Miroslavas eldership.....	45
Simno sen. / Gemeinde Simnas / Simnas eldership.....	50
Krokialaukio sen. / Gemeinde Krokialauks / Krokialaukis eldership	54
Alytaus sen. / Gemeinde Alytus / Alytus eldership.....	56

Birštono seniūnija / Gemeinde Birštonas / Birštonas eldership

Nemajūnų bendruomenės santalka / Gemeindeverein Nemajūnai / Nemajūnai community association	64
Siponių krašto bendruomenė / Gemeinde Sipony / Sipony area community	68
Matiešionių krašto bendruomenė / Dorfgemeinde Matiešionys / Matiešionys area community	70
Birštono vienkiemio bendruomenė / Gemeinde von Birštono vienkiemis / Birštonas homestead community	71
Birštono kurorto bendruomenė / Gemeinde des Kurortes Birštonas / Birštonas resort community	72

Sutartiniai ženklai / Konventionelle Zeichen / Legend

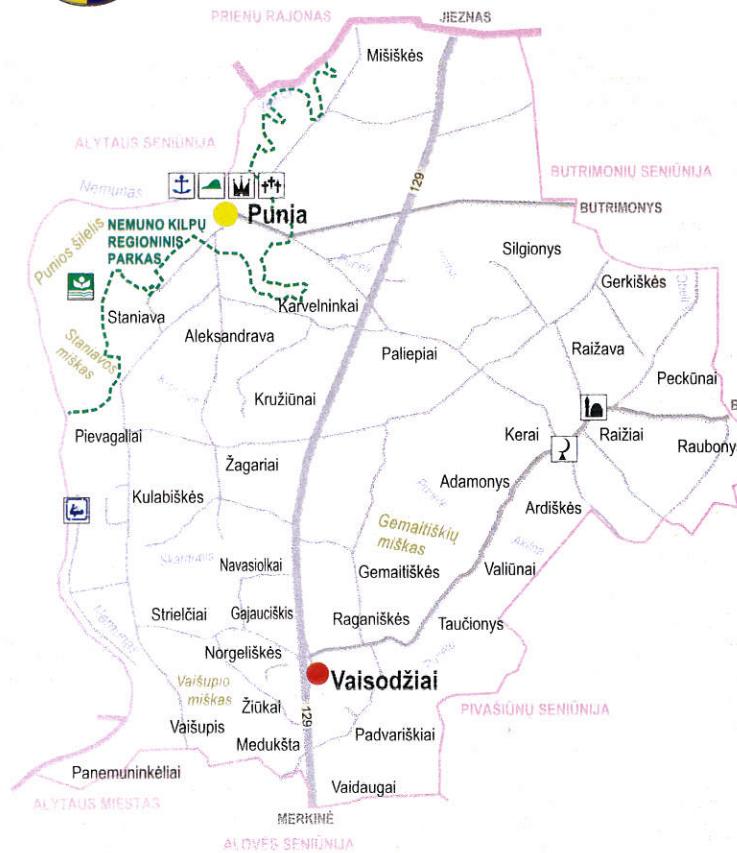
- Seniūnija / Gemeinde / Eldership
- Valstybės saugoma teritorija / Schutzgebiet / Protected area
- Saugomos teritorijos lankytojų centras / Besucherzentrum des Schutzgebiets / Visitor centre of protected area
- Architektūrinis kultūros paveldo objektas / Architekturdenkmal / Architectural cultural heritage object
- Vandens malūnas / Wassermühle / Water mill
- Memorialinė sodyba / Gedenkhof / Memorial place
- Koplyčia / Kapelle / Chapel
- Muziejus / Museum / Museum
- Katalikų bažnyčia / Katholische Kirche / Catholic church
- Mečetė / Moschee / Mosque
- Paminklas / Denkmal / Monument
- Karių kapai / Soldatenfriedhof / Soldiers' graves
- Kapinės / Friedhof / Cemetery
- Žydų kapinės / Jüdischer Friedhof / Jewish cemetery
- Musulmonų kapinės / Islamischer Friedhof / Muslim cemetery
- Kryžius / Kreuz / Cross
- Geomorfoliginė gamtos vertybė / Geomorphologische Naturdenkmäler / Geomorphological site
- Akmuo / Stein / Stone
- Parkas / Park / Park
- Gamtos paminklas / Naturdenkmal / Natural heritage site
- Piliakalnis / Burghügel / Mound (Hill-fort)
- Paukščių ir gyvūnų stebėjimo vieta / Vögel- und Tierebeobachtung / Watching site of birds and wild animals
- Šaltinis / Quelle / Spring
- Pramogų parkas / Vergnügungspark / Entertainment park
- Vandens trasa / Wasser Route / Water route
- Skraidymas oro balionu / Heißluftballonfahrt / Flight in hot air balloon
- Prieplauka / Anlegestelle / Pier, wharf

PUNIA-BUTRIMONYS 11 km

Punios seniūnija / Gemeinde Punia / Punia eldership

Punios mstl., Punios sen., LT-64401 Alytaus r.
+370 315 68 640, +370 687 99 594,
punios.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Pietų Lietuvos istorijos: žydai, lietuviai, totoriai“ / Tour „Geschichte von Südlitauen: Juden, Litauer, Krimtataren“ / Tour “Southern Lithuanian stories: Jews, Lithuanians, Tatars”

Gidė / Reiseführerin / guide Audronė Anušauskienė, +370 616 81 179,
ekvjuč@gmail.com

Ekskursija „Punios miestelio istorija“/ Tour „Geschichte der Kleinstadt Punia“ / Tour “History of the town of Punia”

Gidas / Reiseführer / guide Karolis Šaulauskas, +370 670 0 4 257,
ksaulauskas@yahoo.com

Punia – vienas iš 14 seniausių Lietuvos miestelių. Rašytiniuose šaltiniuose Punia pirmą kartą paminėta 1382 m.

Punia ist eine der 14 ältesten Kleinstädte Litauens. In schriftlichen Quellen wird dieses Städtchen das erste Mal 1382 erwähnt.

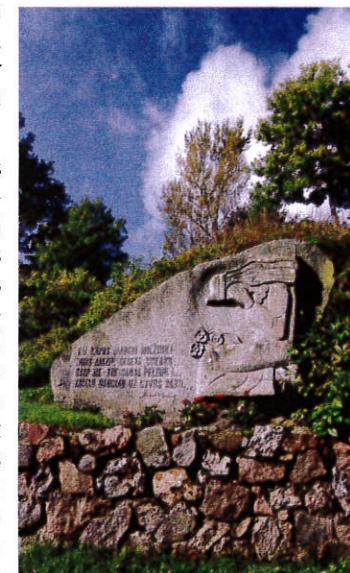
Punia – one of the 14 oldest towns in Lithuania. Punia was first mentioned in written sources in 1382.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Punios piliakalnis (datuojamas XIV a. pab.–XV a. pr.), dar vadintamas Margirio kalnu, vienas garsiųsių ir didžiausių Lietuvoje. Legendos byloja, kad ant Punios piliakalnio stovėjo kunigaikštio Margirio pilis ir kad 1336 m. čia jvyko Pilėnų mūšis. Pilies gynėjai ir gyventojai nusprendė verčiau žūti ugnyne, nei pasiduoti į nelaisvę kryžiuočiams. Netoli piliakalnio stovi paminklinis akmuo su Maironio eilėmis legendiniam Pilėnų kunigaikštui Margiriui atminti. Nuo piliakalnio atsiveria išpūdinga panorama – plati Nemuno juosta, kitoje pusėje – **Punios šilas**, vienas seniausių ir aukščiausių miškų Lietuvoje. Punioje prasideda Nemuno kilpų regioninio parko teritorija.

Der Burghügel Punia (Ende des 14. / Anfang des 15.Jahrhunderts) wird noch als Margiris-Hügel genant. Dieser Berg ist ein der bekanntesten und größten in Litauen. Die Legenden erzählen, dass auf diesem Hügel die Burg vom Fürsten Margiris gestanden ist und 1336 die Schlacht mit Kreuzrittern stattgefunden hat. Die Burgbewohner und Verteidiger haben anstatt der Gefangenschaft den Tod gewählt und sind im Brandfeuer ums Leben gekommen. Nicht weit von dem Berghügel steht der **Gedenkstein** mit Strophen aus dem Maironis Gedicht für legendären Fürsten Margiris. Von oben eröffnet sich ein herrlicher Blick auf Nemunas-Fluss (Memelstrom), **Punia-Waldbestand**, ein der ältesten und höchsten Forste in Litauen. In Punia beginnt das Territorium des Regionalparks Nemuno kilpos (Nemunas (Memel) - Mäander).

Punia mound (hill-fort) (dated to the end of the 14th century-beginning of the 15th century), also known as Margiris Hill, is one of the best-known and largest in Lithuania. Legends say that the castle of the duke Margiris stood on Punia mound (hill-fort) and that the battle of Pilėnai took place

there in 1336. The castle's defenders and residents decided that it would be better to die amidst flames than surrender to the Teutonic Order and go into captivity. Near the mound (hill-fort), there is a memorial stone with lines by the poet Maironis in honour of Margiris, the legendary duke of Pilėnai. From the mound (hill-fort), an impressive panoramic view of the wide ribbon of the Nemunas opens up with the Punia forest on the other side, one of the oldest and highest forests in Lithuania. Punia marks one end of the Nemunas Loops Regional Park.

Punios Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčios išstakos siekia XV a. pradžią, kai Punioje bažnyčią statyti paliepės Vytautas Didysis. Dabartinei mūrinėi bažnyčiai (archit. Konstantinas Suchodolskis), pastatyti 1857–1863 m., būdingas baroko ir klasicizmo stilių derinys.

Die Geschichte der Hl. Jakob-Kirche in Punia beginnt schon am Anfang des 15. Jahrhunderts, weil sie auf Anordnung des Großfürsten Vytautas errichtet wurde. Die heutige Steinkirche (Architekt Konstantin Suchodolski) aus 1857-1863 weist Harmonie vom Barock- und Klassizismus auf.

The origins of the Church of the Apostle St James the Greater in Punia reach as far back as the beginning of the 15th century, when Vytautas the Great ordered that a church be built in Punia.

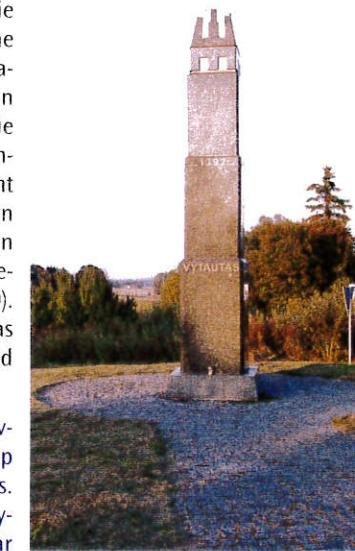
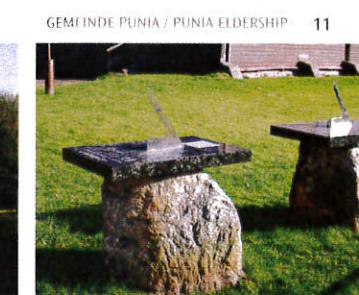
The present-day brick church, built from 1857 to 1863 (architect Konstantinas Suchodolskis), characterised by a combination of Baroque and Classicism styles.

Šv. Jurgio bokšto formos mūrinė koplytėlė 1831 m. sukilio dalyviams atminimui (tuometinis Punios klebonas Juozapas Klikovičius buvo sukilio dalyvis).

Die turmartige Steinkapelle des Hl. Georgs zum Andenken an Teilnehmern der Aufstandes 1831 gegen russischen Zaren. (Juozapas Klikovičius, der damalige Pfarrer der Kirche Punia nahm an dem Aufstand teil).

The brick, steeple-shaped Chapel of St George in memory of the participants in the November Uprising (1831) (the pastor of Punia at that time, Juozapas Klikovičius was a participant in the uprising).

Raižiai – Lietuvoje gyvenančių totorių musulmonų dvasinis centras. Pirmieji totorių naujakuriai Lietuvos žemėje apsigyveno XIII–XIV amžiuje. Totorių dar padaidėjo, kai Vytautas Didysis ištikimomis sąjungininkėmis tapusioms totorių gentinių émė dovanoti žemes. Manoma, kad pirmoji totorių mečetė Raižiuose stovėjau XVI amžiuje, dabartinė pastatytą 1889 m. Netoli ese stovi paminklas Vytautui Didžiajam ir pergalės Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms pagerbtui (pastat. 2011 m.). Unikalūs Jono Naviko sukurti saulės laikrodžiai, vienas jų rodo vietos, antras – Grunvaldo (Lenkija) laiką.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Punios kaimo visuomeninė organizacija „Punios ainiai“ / Dorfgemeinde „Punios ainiai“ (Punia-Ahnen) / Punia rural civic organisation „Punios ainiai“

Margirio g. 38 A-3, Punios mstl., Punios sen., LT-64401 Alytaus r., +370 683 68 872, puniosainiai@gmail.com, www.punia.ten.lt

Turbūt daug kas iš jūsų esate girdėję apie ypatingo skonio dzūkiškas bulvines bandas, kepamas ant kopūstų lapų, jei ne – tai verta išgirsti ir pamatyti edukacinię pamokoje „Dzūkiškų bandų kepimas“. Programos vedėja – Ona Kizelienė. Bet

Punių aplankytį verta ne tik dėl bandų, bendruomenės įkurtoje „Dzūko pirkioje“ jūs galésite dalyvauti įvairiose popietėse, edukacinėse programose, o prie „Dzūko pirkios“ pastatytoje pavésinėje su krosnimi išsikepti razavų blynų.

Haben Sie bestimmt über das auf der Zunge zergehende regionale Kartoffelgericht Bandos gehört, das auf dem Kohlblatt in Region Dzūkija gebacken wird? Wenn nicht, dann nehmen Sie am Lehrunterricht „Backen von Bandos“ mit Programmührerin Ona Kizeliénė teil. Aber Punia ist nicht nur wegen Spezialitäten sehenswert. In der Dzūken-Wohnstube, die als ein Museum durch Gemeinschaft eröffnet wurde, erleben Sie verschiedene Lehrprogramme, Veranstaltungen und in der Laube mit Kamin sind die Pfannkuchen aus griffiges Mehl zu backen.

Perhaps some of you have already heard of the potato loaves of Dzūkija, with their special taste from being cooked on cabbage leaves. If you haven't heard of them – well, it's worth hearing

about them and seeing them in the educational lesson Dzūkiškų bandų kepimas (baking the potato loaves of Dzūkija). The programme's presenter is Ona Kizeliénė. But it's worth visiting Punia not only because of the potato loaves, but also because in the Dzūko pirkia (cottage) that has been established by the community, you can participate in various afternoon activities and educational programmes, and you can bake your own pancakes using finely-milled flour in an outdoor oven in the gazebo next to the cottage.

Asociacija „Panemunės dzūkai“ / Assoziation „Panemunės dzūkai“ (Dzūken aus Panemuné) / Association “Panemunės dzūkai”

Kauno g. 3, Punios mstl., Punios sen., LT-64401 Alytaus r., +370 687 99 594

Asociacija įkurtą įgyvendinant Teritorinio bendradarbiavimo projektą „Panemunės dzūkų turizmo maršrutas“. Turistams siūloma keliauti po Alytaus rajono savivaldybės Punios, Butrimonių seniūnijas ir Birštono savivaldybę. Siūloma pasivažinėti karieta, vienkinkiu vežimu, vienkinkėmis rogiemis, paprastais ir elektriniais dviračiais numatytu maršruto, organizuojama išvyka su gidu (šiaurietiškas ežimas). Asociacija teikia gidų paslaugas lietuvių, anglų, lenkų, rusų ir vokiečių kalbomis, organizuoja renginius.

Die Assoziation hat sich durch das territoriale Arbeitsprojekt „Panemunės dzūkų turizmo maršrutas“ (Touristische Route „Dzūken aus Panemuné“) herausgebildet. Die Besucher sind eingeladen die Punia und Butimonys, Gemeinden der Region Alytus und die Selbstverwaltung Birštonas zu erkunden, mit Kutschen, Pferdewagen, Pferdeschlitten, Elektrofahrrädern zu bereisen, geführte Wanderungen mit Nordic-Walking-Stöcken zu erleben. Die Assoziation bietet Reiseführungen auf Litauisch, Englisch, Polnisch, Russisch, Deutsch an, veranstaltet verschiedene Feste.

The association was established as part of the implementation of the Territorial Cooperation Project “Panemunės dzūkų turizmo maršrutas”. Tourists are invited

to travel throughout the Punia and Butrimonys elderships of the Alytus district municipality as well as the Birštonas municipality. A variety of transportation options are offered: horse-drawn carriage, wagon or sleigh, conventional or electric-assisted bicycle along a planned route, or a trip with a guide (Nordic walking). The association provides guides speaking Lithuanian, English, Polish, Russian and/or German, and organises events.

Algimanto Žemaičio gėlininkystės ūkis / Blumengärtnerei von Algimantas Žemaitis / Algimantas Žemaitis flower farm

Punios k., Punios sen., LT-64402 Alytaus r., +370 315 68 655,
puniosgeles@puniosgeles.lt, www.puniosgeles.lt

Ūkis, įkurtas 1991 m., yra vienas didžiausių gėlininkystės ūkių Lietuvoje. Gėlės tiekiamos Lietuvos prekybos centrams, parduotuvėms, smulkiems prekybininkams. Algimanto Žemaičio gėlininkystės ūkis – Lietuvos šiltnamių asociacijos narys.

Die Blumengärtnerei ist eine der größten in Litauen. Die Blumen werden durch Einkaufszentren, Läden, Kleinhändler realisiert. Das Unternehmen von Algimantas Žemaitis ist Mitglied der litauischen Assoziation für Blumengärtnerei.

Established in 1991, the farm is one of the largest flower farms in Lithuania. Flowers are supplied to Lithuanian shopping centres, shops and retailers. Algimantas Žemaitis flower farm is a member of the Lietuvos šiltnamių asociacija (Lithuanian Greenhouse Association).

Vaisodžių kaimo bendruomenė / Dorfgemeinde Vaisodžiai / Vaisodžiai rural community

Vaisodžių k., Punios sen., LT- 64463 Alytaus r.
+370 315 42 341, vaisodziai@takas.lt

Vaisodžių amatų kiemelyje vyksta jvairios edukacinių programos, supažindinama su krašto tradicijomis, amatais. Bendruomenės sukurtoje muziejine „Jaunamartės seklyčios“ ekspozicijoje – senovinės austos lovatiesės, rankšluosčiai, juostos, staltiesės ir pan.

Im Gewerbehof von Vaisodžiai werden Bildungsprogramme veranstaltet, die Traditionen und Gewerbe der Gegend vorgeführt. Die Museumsausstellung „Brautstube“ sind die handgewebten historischen Bettdecken, Handtücher, Brautschärpen, Tischdecken usw. zu bewundern.

The Crafts Yard in Vaisodžiai holds various educational programmes and acquaints visitors with the traditions and crafts of the area. The exhibition Jaunamartės seklyčia (Bride's granary, or storage area), created by the community, demonstrates antique woven bedspreads, towels, sashes, tablecloths and the like.

Raižių musulmonų religinės bendruomenės namai / Das muslimische Religionszentrum der Gemeinde in Raižiai / Raižiai Muslim religious community centre

Raižių k., Punios sen., LT-64463 Alytaus r.
+370 686 56 801, albertas.makulavicius@gmail.com

Bendruomenės namuose vyksta susirinkimai, konferencijos, seminarai. Šio krašto gyventojai totoriai kepa nuostabaus skonio nacionalinį pyragą – šimtalapį, gamina koldūnus ir kitus totoriškus patiekalus pagal seniasias receptūras. Bendruomenės namuose turistams organizuojamos šimtalapio degustacijos.

Im Gemeindehaus werden Versammlungen, Konferenzen, Seminare veranstaltet. Die Tataren, Bewohner der Ortschaft organisieren Verkostung vom Leckerbissen Šimtalapis, bieten tatarische Maultaschen und andere traditionelle Spezialitäten an.

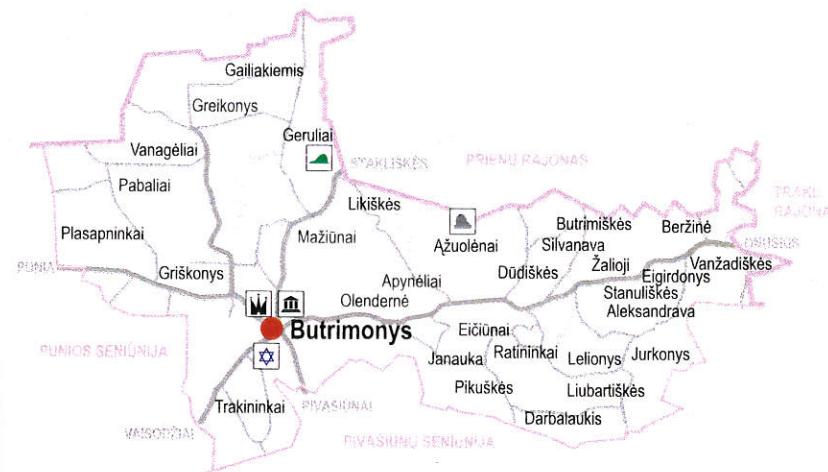
The community centre hosts meetings, conferences and seminars. The Tatar local residents make an absolutely delicious ethnic dessert (the so-called "hundred-leaf", a layered-dough sweet treat, a bit like baklava) as well as dumplings and other Tatar dishes according to recipes handed down through the generations. The community centre hosts tasting sessions of the "hundred-leaf" for tourists.

BUTRIMONYS-PIVAŠIŪNAI 11 km

Butrimonių seniūnija / Gemeinde Butrimonys / Butrimonys eldership

Vytauto a. 31, Butrimonių mstl., LT-64429 Alytaus r.,
+370 315 61 486, +370 686 87 196,
butrimoniu.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Pietų Lietuvos istorijos: žydai, lietuviai, totoriai“ / Tour „Geschichte von Südlitauen: Juden, Litauer, Krimtataren“ / Tour “Southern Lithuanian stories: Jews, Lithuanians, Tatars”

Gidė / Reiseführerin / guide Audronė Anušauskienė, +370 616 81 179, ekyjuc@gmail.com

Butrimonys pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminėti 1699 m. Vietovė, kuri kūrėsi svarbių kelių iš Vilniaus į Alytų ir Punią sankryžoje, 1720 m. jau vadinama miesteliu.

Butrimonys wurde in schriftlichen Quellen 1699 erwähnt. Diese Ortschaft an der Kreuzung Vilnius-Alytus-Punia wurde 1720 schon zur Kleinstadt geworden.

Butrimonys was first mentioned in written sources in 1699. It was located at the junction of important roads leading from Vilnius to Alytus and Punia, and in 1720 was already described as a town.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Butrimonių miestelio trikampė aikštė, vienintelė tokia Lietuvoje, apstatyta XX a. pirklių ir amatinkų namais. Dabar aikštės planas ir centrinės dalies gatvių tinklas – Lietuvos urbanistikos paminklas. Miestelio istorija glaudžiai susijusi su 3 tautų – lietuvių, totorių ir žydų bendruomenių gyvenimu. Butrimonys garsėjo savo turgumi, prekymečiais, gausybe krautuviu.

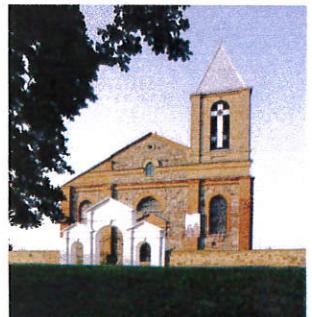
Der dreieckige Marktplatz in Butrimonys ist der einzige solcher Form in Litauen, wo die Wohnhäuser der Kaufleute und Handwerker aus dem 20.Jahrhundert stehen. Der Ortschaftsplan und das zentrale Gassennetz ist ein urbanistisches Denkmal. Die Geschichte der Ortschaft ist eng mit drei Völkergemeinden verbunden: Litauer, Tataren, Juden. Butrimonys war durch seine Markttage und Läden bekannt.

The triangular square of Butrimonys is the only such square in all of Lithuania. It is surrounded by 20th-century houses built by merchants and craftsmen. Its design and the street network of the central part of town are a townscape monument. The town's history is closely connected with the lives of the ethnic communities that composed it: Lithuanians, Tatars and Jews. Butrimonys was well-known for its open-air market, fairs and multitude of shops.

Butrimonių Švenčiausiojo Išganytojo bažnyčia įtraukta į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą kaip miestelio istorinio centro dalis. Bažnyčioje yra vertingų XIX a. I pusės tapybos ir liaudies dailės kūrinių.

Die Kirche zum Hlgt. Erlöser des Ortes steht im Kulturerbregister als ein Teil des historischen Kernes. Im Gotteshaus befinden sich viele wertvolle Malerei- und Volkskunstwerke aus der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts.

The Church of the Most Holy Saviour in Butrimonys is included on the Register of Immovable Cultural Properties as a part of the historic town centre. In the church,

GEMEINDE BUTRIMONYS / BUTRIMONYS ELDERSHIP 17
there are valuable paintings and works of folk art from the first half of the 19th century.

Butrimonių gimnazijos muziejaus vienas kambarių skirtas mokyklos istorijai, kitame kambaryje įkurta praėjusio amžiaus pradžios kaimiška pirkia – joje eksponuojami Butrimonių krašte naudoti buities rakandai ir darbo įrankiai. Trečiame kambaryje įrengta įdomi „Lino kelio“ ekspozicija – čia yra visi lino apdirbimo įrankiai.

Im Gymnasmuseum Butrimonys befindet sich ein Raum, der die Schulgeschichte präsentiert, in dem anderen Raum ist eine Wohnstube des Bauernhauses aus dem vergangenen Jahrhundert zu besichtigen. Hier werden alltägliche Haushalte und Werkzeuge exponiert. Im nächsten Zimmer ist eine interessante Ausstellung „Vom Flachs bis zum Leinen“ mit Verarbeitungsgeräten und Werkzeugen anzusehen.

One room of the Butrimonys gymnasium's museum is devoted to the school's history, and in another room, a countryside cottage from the beginning of the last century has been recreated, in which household items and tools used in the Butrimonys area are on display. In a third room, an interesting "Flax road" exhibition is on display, in which visitors can see all of the tools used for processing flax.

Dūdiškių akmuo, geologinis gamtos paminklas, guli Dūdiškių kaimo laukose. Pietiniame riedulio šone yra įduba, vadinama Jaučio pėda.

Auf der Wiese des Dorfes Dūdiškės liegt der **Findling Dūdiškės**, geologisches Denkmal des Ortes. Auf der Steinseite ist eine Vertiefung zu sehen, die als der Stierfußabdruck bekannt ist.

The Dūdiškės Stone, a protected geological feature (site), is located in a field in the village of Dūdiškės. There is a natural indentation on the southern side of the stone, called the Bull's Hoof.

Geruliu piliakalnis (datuojamas I tūkst. viduriu – II tūkst. pradžia), dar vadinamas Zamkumi, stūks Geruliu kaime. Archeologai gyvenvietėje aptiko 0,5 m storio kultūrinį sluoksnį, Jame rado lipdytos lygiu ir grublėtu paviršiumi keramikos, lankine segė su trikampe kojele. Radinius saugo Lietuvos nacionalinis muziejus.

Der Burghügel Geruliai (Mitte des 1. / Anfang des 2.Jahrtausends) ist als Zamkus bekannt und liegt im gleichnamigen Dorf. Die Archäologen haben in der Siedlung eine 0,5 m tiefe Kulturschicht entdeckt, wo die Scherben der groben und glatten Keramik und eine Bogenbrosche ausgegraben wurden. Die Fundstücke werden im Nationalmuseum aufbewahrt.

Geruliai mound (dated to the middle of the 1st millennium-beginning of the 2nd millennium), also called Zamkus, is located in the village of Geruliai. Archaeolo-

gists have discovered a 0.5-m-thick cultural layer at the settlement, in which there were modelled (unthrown) ceramics with smooth and rough surfaces and an arch-shaped brooch with a triangular stem. The finds are kept at the National Museum of Lithuania.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Visuomeninė organizacija

Butrimonių bendruomenė „Šviesa“ / Gesellschaftsorganisation „Šviesa“ aus Butrimonys / Civic organisation Butrimonys community „Šviesa“

Draugystės g. 1, Butrimonių mstl., Butrimonių sen., LT-64430 Alytaus r., +370 650 79 054, zitalukoseviciene@gmail.com

Bendruomenė jums gali suorganizuoti ekskursiją po Butrimonių seniūniją, prasti edukacine programą „Lino kelias“.

Hier bekommen Sie eine Tour durch die Gegend von Butrimonys oder erleben das Lehrprogramm „Vom Flachs bis zum Leinen“.

The community can organise an excursion for you in and around the Butrimonys eldership and conduct the educational activity "Lino kelias" (Flax road).

Dailės galerija „Dainos galerija“ / Kunstmalerie „Dainos galerija“ / Art gallery „Dainos galerija“

Vilniaus g. 1, Butrimonių mstl., Butrimonių sen., LT-64428 Alytaus r., +370 685 32 787

Dainos Nemekšienės jkurtoje „Dainos galerijoje“ dažni svečiai yra rajono ir šalies menininkai, vienos bendruomenė. Čia vyksta parodos, simpoziumai. D. Nemekšienės brolis – profesionalus skulptorius Darius Miliauskas – vienas Tarptautinio lietuvių heraldikos fondo iniciatorių ir įkūrėjų.

In der Kunstgalerie „Dainos galerija“, die von Daina Nemekšienė gegründet wurde, ist ein Versammlungsort für Regionsgäste, Landeskünstler, lokale Gemeinde. Hier finden Ausstellungen, Symposien statt. Darius Miliauskas, Bruder von Galeriebesitzerin, ist ein der Gründer und Initiatoren und des international-litauischen Heraldik-Fonds.

Local and national artists as well as the local community are frequent guests at "Dainos galerija", established by Daina Nemekšienė. Exhibitions and symposia take place at the gallery. Daina Nemekšienė's brother, the professional sculptor Darius Miliauskas, is one of the founders of the Lithuanians' International Heraldry Foundation.

Tautodailininkė Danutė Gražulytė-Senūtienė / Volkskünstlerin Danutė Gražulytė-Senūtienė / Folk artist Danutė Gražulytė-Senūtienė

Juozapavičiaus g. 1, Butrimonių mstl., Butrimonių sen., LT-64429 Alytaus r., +370 315 61 707

Danutė Gražulytė-Senūtienė iš vietoje randamų akmenelių komponuoja įdomius paveikslus. Menininkė aktyviai dalyvauja rengiamose šventėse, mugėse, parodose seniūnijoje, rajone ir visoje Lietuvoje.

Danutė Gražulytė-Senūtienė komponiert aus den gefundenen Kieselsteinen interessante Bilder. Die Künstlerin nimmt aktiv an Veranstaltungen, Festen, Kunstmesse, Ausstellungen in der Gemeinde, Region und im ganzen Land teil.

Danutė Gražulytė-Senūtienė puts together interesting images from small stones that she finds in the local area. The artist actively takes part in festivals, fairs and exhibitions in the eldership, district and throughout Lithuania.

Asociacija Eičiūnų bendruomenė / Assoziation der Gemeinde Eičiūnai / Association Eičiūnai community

Eičiūnų k., Butrimonių sen., LT-64424 Alytaus r., +370 699 94 982

Bendruomenės teikiamos paslaugos: profesionalus drabužių siuvimas, skulptūrų gaminimas, liturginių ir apeiginių giesmių giedojimas.

Die Gemeinde bietet diese Dienstleistungen an: professionelle Kleid- und Änderungsschneiderei, Skulpturerzeugung, Liturgie- und Ritualgesang.

Services offered by the community include professional sewing of clothes, production of sculptures and singing of liturgical and ritual hymns.

PIVAŠIŪNAI-DAUGAI 13 km

Pivašiūnų seniūnija / Gemeinde Pivašiūnai / Pivašiūnai eldership

Pivašiūnų mstl., Pivašiūnų sen., LT-64482 Alytaus r.,
+370 315 29 368, +370 686 87 205,
pivasiunu.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Pivašiūnai – žymiausia Dzūkijos šventovė Piligrimų kelyje“ / Tour „Pivašiūnai – der bekannteste Pilgerwahlfahrtsort in Dzūkija“ / Tour “Pivašiūnai: the best-known sacred site of Dzūkija on the Pilgrims’ Road”

Gidė / Reiseführerin / guide Ina Rüké, +370 602 25 669, inaorin@gmail.com

Rašytiniuose šaltiniuose Pivašiūnai minimi nuo XVII a., tačiau mokslininkai mano, jog čia gyventa gerokai anksčiau. Pivašiūnai garsus Žolinės atlaidais, sutraukiančiais minias maldininkų ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio.

Pivašiūnai wird in schriftlichen Quellen seit 17. Jahrhundert erwähnt. Aber die Historiker sind der Meinung, dass die Gegend viel früher schon bewohnt wurde. Pivašiūnai ist durch sein Maria-Himmelfahrt-Kirchweihfest bekannt, wohin die Scharen von Gläubigen nicht nur aus Litauen, sondern auch aus Ausland ziehen.

Pivašiūnai has been mentioned in written sources since the 17th century, but researchers believe that the area was settled much earlier. Pivašiūnai is well-known for its celebration of the feast of the Assumption of Mary, drawing crowds of the faithful not only from Lithuania, but also from abroad.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Jau nuo 1639 m. Pivašiūnuose veikė benediktinų vienuolynas, o 1648-aisiais buvo pastatyta pirmoji medinė bažnyčia, kuri stovėjo dabartinės koplyčios vietoje. Po 1766 m. gaisro bažnyčia atstatyta, bet 1825-aisiais vėl suniokota liepsnų. Tais pačiais metais pastatyta dabartinė Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų medinė bažnyčia – garsiausia Alytaus krašte ir vienintelė Lietuvoje klasicistinė bažnyčia, išlaikiusi lotyniškojo kryžiaus plano struktūrą. Ispūdingas bažnyčios interjeras: 15 medinių baltai dažytų pauksuotų skulptūrų, stebuklingu laikomas Šv. Dievo Motinos su Kūdikeliu paveikslas, kuris per 1988 m. Žolinę buvo vainikuotas popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotomis karūnomis ir gavo Marijos Nuliūdusijų Pagodos titulą. Pivašiūnų bažnyčia įtraukta į Popiežiaus Jono Pauliaus II piligrimų kelią Lietuvoje. Senosios bažnyčios vietoje tebestovi XIX a. viduryje statyta Odinių (Odinčių) giminės mauzoliejinė koplyčia (pamaldos čia nevyksta, nes joje saugomi bažnytiniai apeigų drabužiai, procesijų vėliavos ir pan.).

Miestelį puošia paminklas Valstybės Tarybos nariui, 1918 m. Nepraklausomybės Akto signatarui kunigui Alfonsui Petruiliui (1873–1928), kuris Pivašiūnų bažnyčioje klebonavo nuo 1911 iki 1927 m.

Das Benediktiner-Kloster ist in Pivašiūnai seit 1639 bekannt. Die erste Holzkirche ist 1648 gebaut worden, wo jetzt eine Kapelle steht. Nach dem Brand im Jahre 1766 wurde die Kirche wieder aufgebaut aber das Feuer hat sie 1825 nochmal vernichtet. Sofort danach wurde die heutige Maria-Himmelfahrt Holzkirche, die bekannteste in der Region Alytus und das einzige klassizistische Gotteshaus in Litauen, errichtet. Der Plan der Kirche ist ein lateinisches Kreuz. Hier findet man ein imposantes Interieur: 15 weiße Holzfiguren mit Vergoldung, wundertätiges Gemäl-

de der Hl. Madonna mit dem Kind. Dieses Bild wurde 1988 beim Maria-Himmelfahrtfest durch geschenkte vom Papst Johannes Paul II mit Kronen geschmückt und hat den Namen der Maria Trösterin der Betrübten bekommen. Die Kirche Pivašiūnai ist Pilgertour-Stätte auf dem Papst-Johannes-Paul-II-Weg in Litauen.

Die Kleinstadt ziert das Denkmal für Alfonsas Petrus (1873–1928), Staatsmann und Signatar der litauischen Unabhängigkeitserklärung 1918, der auch als Pfarrer der Gemeinde von 1911 bis 1927 gearbeitet hat.

There was a Benedictine monastery in Pivašiūnai from 1639, and in 1648 the first wooden church was built, which stood on the site now occupied by the present-day chapel. After a fire in 1766, the church was rebuilt, but in 1825 it was again severely damaged by a fire. That same year, the present-day wooden Church of the Assumption of the Most Blessed Virgin Mary was built, the best-

known in the Alytus area and the only Classicist-style church in Lithuania maintaining the structure of its Latin-cross plan. The church's interior is impressive: 15 white-painted wooden gilded sculptures, a painting of the Most Blessed Mother of God with the Infant, regarded as miraculous, which in 1988 during the feast of the Assumption of Mary was adorned with crowns given as a gift by Pope John Paul II and received the title of Mary, Comforter of the Sorrowing. The Pivašiūnai church was included on the itinerary of Pope John Paul II's pilgrimage to Lithuania. At the site of the old church, the mid-19th-century mausoleum-chapel of the Odiniš (Odinčius) family still stands (worship services do not take place at the chapel, because liturgical vestments, procession banners and the like are stored there).

The town hosts a monument to a member of the State Council of Lithuania, a signer of the 1918 Act of Independence of Lithuania, Father Alfonsas Petrus (1873–1928), who served as pastor of the Pivašiūnai church from 1911 to 1927.

Pivašiūnu piliakalnis, datuojamas I tūkstantmečiu, stūkso į šiaurės vakarus nuo miestelio. Apie piliakalnį sklando daug legendų, viena jų byloja, kad piliakalnis priklausės Pilėnų kunigaikštio Margirio sūnui.

Der Burghügel Pivašiūnai steht nordwestlich von der Kleinstadt und wird aus dem ersten Jahrtausend datiert. Diese Anhöhe ist von vielen Legenden umworben. Eine von Sagen erzählt, dass dieser Burghügel dem Sohn des Fürsten Margiris gehörte.

Pivašiūnai mound (dated to the 1st millennium) is located northwest of the town. Many legends are told about the mound, one of which claims that the hill-fort belonged to the son of Margiris, the duke of Pilėnai.

Pivašiūnu valstybinis geomorfologinis draustinis (447 ha) įkurtas 1992 m., siekiant išsaugoti Dzūkų aukštumų tarpduburiinius moreninius masyvus, raiškias reljefo formas.

Das staatliche geomorphologische Schutzgebiet (447 ha) wurde 1992 gegründet, um die Moränen-Hügel-Landschaft und ausdrucksvolle Reliefformen zu schützen.

The Pivašiūnai state geomorphology reserve (447 ha) was established in 1992, seeking to preserve the moraine complex of the Dzūkai heights and its well-defined relief forms.

Junčionių kaimo kryžiu pastatė junčioniškiai pagerbdami savo kaimo kapinaites, kurios buvo įkurtos XIX amžiuje šalia Junčionių dvaro.

Die Bewohner aus Junčionys haben ein Kreuz an der Stelle des Dorffriedhofes, der im 19. Jahrhundert neben dem Landgut Junčoniai entstanden ist, ausgestellt.

The Junčionys village cross was erected by local residents to mark their village cemetery, which was established in the 19th century next to Junčionys manor.

Klydžionių kaimo kryžius (restauravimo darbus atliko skulptorius Algirdas Judickas) ir senosios žydų kapinės.

Dorfkreuz Klydžionys (restauriert vom Bildhauer Algirdas Judickas) und der alte jüdische Friedhof.

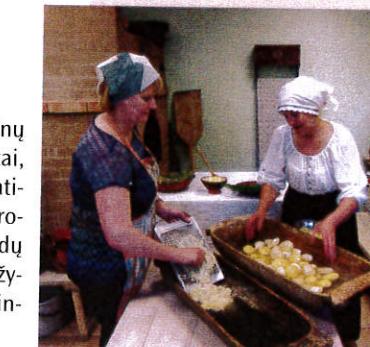
Klydžionys village cross (restoration work was performed by the sculptor Algirdas Judickas) and the old Jewish cemetery.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Asociacija Pivašiūnų bendruomenė „Pivašiūniškiai“ / Assoziation der Gemeinde Pivašiūnai „Pivašiūniškiai“ / Association Pivašiūnai community “Pivašiūniškiai”

Trakų g. 33, Pivašiūnų k., Pivašiūnų sen.,
LT-64482 Alytus r., +370 29 368,
+370 686 87 205

Asociacija „Pivašiūniškiai“ įsikūrusi Pivašiūnų amatu centre, kur puoselejami dzūkiški amatai, eksponuojami unikalūs tautodailininkų, amatinių darbai, vykdomos jyairios edukacijos programos: kulinarinio paveldo – duonos, bandų kepimo, sviesto mušimo; amatų – raižinių, drožybos, keramikos ir kt. Rengiamos vietos amatinių sukurtų darbų parodos.

Im Gewerbehaus Pivašūnai werden die Regionshandwerke, einzigartige Arbeit der Volkskünstler, Handwerker gepflegt, verschiedene Lehrprogramme veranstaltet: kulinarisches Erbe (Brot- und Bandosbacken, Butterschlagen, Holzschnitzerei, Holzschneiderei, Töpferei u.a.). Hier sind die Ausstellungen der lokalen Künstler zu besichtigen.

The association "Pivašūniškiai" is located in the Pivašūnai crafts centre, where the local crafts are cultivated, unique works of folk artists and craftspeople are exhibited, and various educational programmes are offered: culinary heritage (bread and loaf baking, butter churning); crafts (woodcutting, whittling, ceramics and others). Exhibitions of works created by local craftspeople are held.

Junčionių kaimo bendruomenė / Dorfgemeinde Junčionys / Junčionys village community

Junčionių k., Pivašiūnų sen., LT-64485 Alytaus r.
+370 624 78 936, juncioniu.bendruomene@gmail.com

Junčionių kaimo bendruomenė užkurs jums dzūkišką pirtį, išvirs pirties arbatos. Bendruomenė savo patalpose organizuoją konferencijas, įvairias edukacines programas.

Die Dorfgemeinde Junčionys bietet Ihnen Dzūken-Sauna mit Kräutertee an. In Gemeinderäumen werden die Konferenzen und Bildungsprogramme organisiert.

The Junčionys village community will stoke up a real local (dzūkas) sauna for you and brew up some sauna tea. The community organises conferences and various educational programmes.

DAUGAI-ALOVĖ 14 km

Daugų seniūnija / Gemeinde Daugai / Daugai eldership

S. Nėries g. 3, Daugų mst., Daugų sen.,
LT-64140 Alytaus r., +370 315 69 100, +370 686 87 204
daugu.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Pats nuostabiausias Dzūkijos miestelis – Daugai“ / Tour „Daugai – die schönste Kleinstadt in Dzūkija“ / Tour “The most wonderful city in Dzūkija: Daugai”

Gidė / Reiseführerin / guide Rosita Jakaitienė, +370 618 54 359,
rosita.sabaityte@gmail.com

Daugai, viena seniausių Lietuvos vietovių, pirmą kartą paminėti Kryžiuočių kronikų aprašymuose 1384 m. Daugus iš visų pusų supa ežerai; giliausias ir didžiausias – Didžiulio (Daugų) ežeras, kurį sudaro 4 susikertančios ledynmečiu susiformavusios rinos. Iš abiejų galų j ežerą įsiterpia didžuliai pusiasliai, todėl ežero forma primena H raidę. Liepos 6 d. Dauguse tradiciškai švenčiama Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena.

Daugai ist eine der ältesten Ortschaften in Litauen, die in der Ritterchronik aus 1384 erwähnt ist. Die Siedlung wird ringsum durch Seen umhüllt. Der größte und der tiefste ist von denen Didžiulis (Daugai)-See, wo 4 Tunneläder aus der Eiszeit sich kreuzen. Von beiden Enden springen in den See zwei Halbinseln tief hervor und so erinnert die Gewässerform am Buchstabe H. Traditionell wird hier im Ort am 6. Juli der staatsfestliche Krönungstag von Mindaugas gefeiert.

Daugai, among the earliest-mentioned locations in Lithuania, was first mentioned in the chronicles of the Teutonic Order in 1384. Daugai is surrounded on all sides by lakes, of which the deepest and largest is Didžiulis (Daugai) lake, made up of 4 intersecting tunnel valleys formed during the glacial period. Huge peninsulas intrude from both sides into the lake, so the lake's shape resembles the letter H. Statehood Day, marking the coronation of Mindaugas, the King of Lithuania, is traditionally celebrated in Daugai on 6 July.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Daugu miesto istorinis centras, kuriam būdingas linijinis planas, įtrauktas į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Miesto simbolis – kunigaikščio Daugio skulptūra, sauganti Daugų miestą ir jo apylinkes.

Der historische Kern von Daugai ist als ein Liniendorf, das im Kulturerbregister Litauens steht, bekannt. Das Symbol der Ortschaft ist die Skulptur vom Fürsten Daugis, der die Gegend und die Siedlung schützt.

The historic centre of the town of Daugai, which is characterised by a linear design, is included in the Immovable Cultural Property Register. The town's symbol is the sculpture of duke Daugis, watching over the town and its vicinity.

Daugu Dievo Apvaizdos bažnyčia, turinti gotikos, klasicizmo ir baroko stilių bruožų, pastatyta 1858–1862 m. Bažnyčioje yra vertingų dailės paminklų.

Die Gottes-Vorsehung-Kirche in Daugai ist 1858–1862 gebaut und besitzt die Züge von Gotik, Barock und Renaissance. Hier sind wertvolle Kunstwerke zu finden.

The Church of God's Providence in Daugai, which has elements of the Gothic, Classicist and Baroque styles, was built from 1858 to 1862. There are valuable works of art in the church.

Daugu ežero legendų kelias – jdomi kelionė Didžiulio ežeru ir pažintis su Daugų apylinkėmis, aplankant istorines, sakralines ir vaizdingas vietas. Kelionė pradedama Daugų mieste.

Die Legendentour ist eine interessante Reise am Didžiulis-See, durch die Gegend mit historischen, Sakralorten und Panoramastätten. Die Route beginnt in der Kleinstadt Daugai.

The Way of Legends of Daugai lake is an interesting trip around Didžiulis lake and a good way to get acquainted with the Daugai area, visiting historic, religious and picturesque locations. The trip starts in the town of Daugai.

Daugu piliakalnis, datuojamas I tūkstantmečio pradžia, stūkso į šiaurę nuo Daugų, Didžiulio ežero šiaurinės atšakos kyšulyje.

Der Burghügel Daugai ist eine Verteidigungsanlage aus dem Anfang des ersten Jahrtausends und liegt nördlich von dem Ort, auf dem nördlichen Seehaken.

Daugai mound (hill-fort) (dated to the beginning of the 1st millennium), is located to the north of Daugai, on a peninsula of the northern arm of Didžiulis lake.

Memorialas 1920 m. žuvusiems savanoriams ir pokario partizanams Daugų miesto kapinėse.

Die Gedenkstätte für Freiheitskämpfer aus dem Jahr 1920 und Nachkriegspartisanen liegt im Siedlungsfriedhof.

The memorial to the volunteers who died in 1920 and to the post-war resistance fighters at the Daugai cemetery.

Lietuvos partizanų kapas ir paminklas Daugų miesto kapinėse. 1990 m. rugėjo 29 d. čia buvo perkelti pokariu nužudyti 25 partizanų palaikai. 1992 m. jiems ir visiems 1944–1954 m. Daugų valsčiuje žuvusiems Dainavos apygardos partizanams atminti pastatytas ir pašventintas ąžuolinis kryžius.

Im Friedhof Daugai befindet sich das Grab und Denkmal für die litauischen Partisanen. Am 29. September 1990 wurden hier die sterblichen Überreste der 25 ermordeten Waldbrüder umgebettet. Ein eingeweitetes Eichenkreuz wurde 1992 für diese und andere Partisanen der Region „Dainava“, die in der Gegend 1944-1954 ums Leben gekommen sind, errichtet.

Graves and burial marker of Lithuanian resistance fighters in the Daugai town cemetery. On 29 September 1990, the remains of 25 resistance fighters killed during the postwar period were brought here and re-interred. In 1992, an oak cross was erected and consecrated in memory of them and all of the resistance fighters of the Dainava unit slain in the Daugai area from 1944 to 1954.

Senosios žydų kapinės. XVIII–XX a. Daugų žydų kapinės veikė iki 1941 m. Kapinių teritorijoje yra 1990 m. pastatytas juodo granito paminklas, kurio šlifuotame paviršiuje iškalta Dovskydo žvaigždė, o žemiau užrašai hebrajų ir lietuvių kalba. Kapinės įtrauktos į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą.

Der alte jüdische Friedhof aus dem 18.-19. Jahrhundert. Die Regelbestattungen fanden im jüdischen Friedhof Daugai bis 1941 statt. Auf dem Gelände befindet sich jetzt ein schwarzes Granitdenkmal mit dem Davidstern oben und mit Inschrift auf Hebräisch und Litauisch unten. Der Friedhof steht im litauischen Kulturwertregister.

Old Jewish cemetery. The Jewish cemetery in Daugai functioned from the 18th to the 20th centuries, until 1941. On the cemetery grounds, there is a black granite monument placed in 1990, on the polished surface of which is engraved the Star of David, with inscriptions below it in Hebrew and Lithuanian. The cemetery is listed in the Register of Immovable Cultural Properties.

Daugų akmuo, vadinamas Mergos akmeniu, guli Didžiulio ežero pusiasalio, vadinto Sala, pietryčių dalyje, miške.

Der Findling Daugai wird als der Magdstein genannt und liegt südöstlich auf der Didžiulis-See-Halbinsel im Wald.

Daugai Stone, also called Merga Stone, is located in the forest of the southeastern part of the peninsula called Sala along Didžiulis lake.

Paminklas žuvusiems partizanams atminti Kančėnų kaime.

Das Denkmal zum Andenken an ermordeten Waldbrüdern in Dorf Kančėnai.

The monument in memory of the resistance fighters who died in the village of Kančėnai.

Žvirgždėnu pušis – valstybės saugomas gamtos paminklas. Jos aukštis – 13 m, kamieno skersmuo – 1 m.

Die Kiefer Žvirgždėnai ist das staatliche Naturdenkmal mit der Höhe von 13 m und Durchmesser von 1m.

Žvirgždėnai pine tree is a state-protected natural monument. Its height is 13 m, the diameter of the trunk is 1m.

Aukakalnis Doškonis kaime iš trijų pusų juosiamas Daugų ežero. Nuo kalvos atsi-veria nuostabus Daugų apylinkių vaizdas.

Der Opferhügel in Doškonys wird durch Daugai-See von drei Seiten gespült. Von oben eröffnet sich ein herrliches Panorama auf die Gegend.

Aukakalnis in the village of Doškonys is surrounded on three sides by Daugai lake. A wonderful view of the Daugai vicinity opens up from the top of the hill.

Doškonis kaimo paminklas Lietuvos nepriklausomybės 20-mečiui atminti (past. 1939).

Das Denkmal in Doškonys ist zum Andenken an den 20. Jahrestag der litauischen Unabhängigkeit (stammt aus dem Jahr 1939) errichtet.

The Doškonys village monument to mark the 20th anniversary of Lithuania's independence (built in 1939).

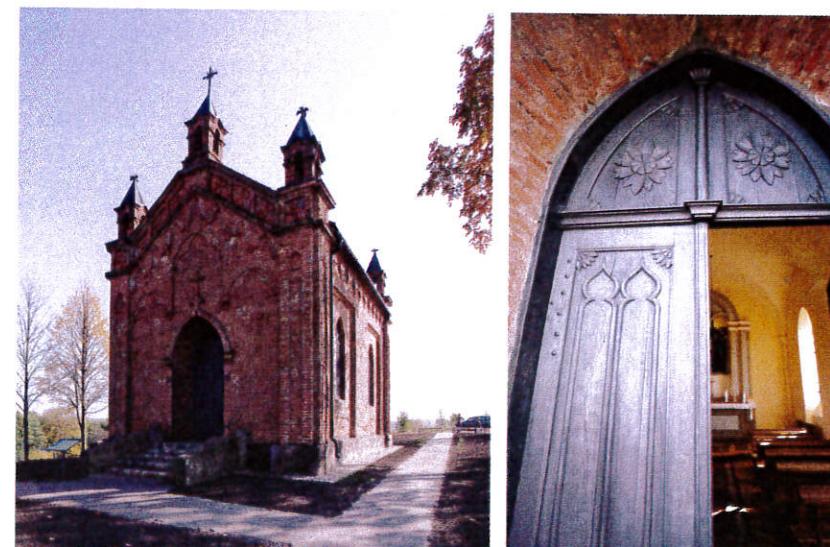
Karliškių akmuo, vadinamas Mergos akmeniu, išraštas į Kultūros vertybių registrą.

Der Findling in Karliškės wird als Magdstein genannt und ist ein Naturdenkmal.

Karliškės Stone, also called Merga Stone, a natural heritage object.

XIX a. romaninio stiliaus su neogotikos elementais Bukaučiškių dvaro koplyčia-mauzoliejus stovi netoli Didžiulio ežero pietinio kranto, ant kalnelio. Nuo 1934 m. dvaro savininkas buvo kunigas, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Lietuvos Respublikos Ministras pirmininkas (1938–1939 m.), Lietuvos kariuomenės kapelionas, politinis kalinys Vladas Mironas (1880–1953). Dabar koplyčia restauruota ir atvira visuomenės poreikiams.

Die neuromanische Mausoleum-Kapelle des Gutes Bukaučiškės stammt aus dem 19. Jahrhundert und besitzt die Züge der Neugotik. Sie steht auf der Anhö-

he südlich am Didžiulis-See. Der Gutsbesitzer war hier seit 1934 Vladas Mironas (1880–1953), Signatar der litauischen Unabhängigkeitserkunde, Ministerpräsident der Republik Litauen (1938–1939), Kaplan der litauischen Landesarmee, Pfarrer, politischer Gefangene. Die Kapelle ist schon restauriert und für Öffentlichkeit zugänglich gemacht.

The 19th-century Romanesque-style mausoleum chapel of the Bukaučikės manor with its neo-gothic elements is located on a hill near the southern shore of Didžiulis lake. Father Vladas Mironas (1880–1953), a signer of the Act of Independence of Lithuania, Prime Minister of the Republic of Lithuania (1938–1939), chaplain of the Lithuanian Army, and later a political prisoner, became the manor's owner in 1934. Now the chapel has been restored and is available for use by the public.

Daugų īrklavimo bazė / Rudersportzentrum Daugai / Daugai rowing centre

Kalvų g. 15, Salos k., Daugų sen., LT-64136 Alytaus r., + 370 315 69 395, +370 612 77 423, menas.daugai@gmail.com

Irklavimo bazėje, jkurtoje ant Daugų ežero kranto, gali apsistoti iki 25 žmonių, yra pirtis, konferencijų salė 50 asmenų. Šalia īrklavimo bazės yra lengvų krepšinio, paplūdimio tinklinio, vaikų žaidimo aikštelių, yra galimybė išsinuomoti baidarės, vikingų laivą, dviračius.

Im Rudersportzentrum am Daugai-See sind bis 25 Urlauber unterzubringen, eine Sauna und ein Konferenzraum bis 50 Menschen stehen auch zur Verfügung. Am Daugai-See sind Kinder-, Basketball-, Strandvolleyball-Spielplätze, zu finden, hier werden Wikinger-Ruderschiffe, Kanuten, Flöße vermietet.

Up to 25 people can stay at the rowing centre located on the shore of Daugai lake. There is a sauna and a conference hall for up to 50 people. Next to the rowing centre, there are basketball and beach volleyball courts and a children's play area. Kayaks, a Viking ship and bicycles may be rented.

Edukacinių programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Daugų miesto bendruomenės visuomeninė organizacija „Daugų kraštas“ / Öffentliche Gemeindeorganisation „Daugai-Land“ / Daugai town community's civic organisation „Daugų kraštas“

Ežero g. 26-7, Daugų mst., Daugų sen.,
LT-64137 Alytaus r., +370 682 10 042,
ramgaisr@gmail.com

Bendruomenė garsėja aktyvia edukacine veikla: Daugų amatų kiemelyje mokoma pulti iš vytelių, dekupažo, tapyti ant šilkų, kepti grakinę babką, pyragelius su grybais, virti žuvienę.

Die Gemeinde ist durch seine aktiven Lehrunterrichte bekannt: Flechtwerk-, Decoupage-Technik-, Seidenmalereikursen, Backen des Buchweizenbrotes Babka, Brötchen mit Steinpilzen, Kochen der Fischsuppe.

The community is known for its active educational programmes: at the Daugai crafts yard, one can learn to weave baskets, do découpage, paint on silk, bake a local buckwheat treat (babka) and muffins with mushrooms, and make fish soup.

Kančėnų kaimo bendruomenė „Dėmesio centras“ / Dorfgemeinde Kančenai „Dėmesio centras“ (Rampenlicht) / Kančenai village community „Dėmesio centras“

Kančenų k., Daugų sen., LT-64133 Alytaus r. sav.
+370 698 40 768, monikarazanauskienė@gmail.com

Bendruomenė puoseleja senuosius amatus, etnokultūros tradicijas, rašo projektus, vykdo socialinių verslų, taip pat rengia vėlimo, mezgimo, keramikos, kulinarijino paveldo ir kitokias edukacines programmas.

Die Dorfgemeinde pflegt die alte Gewerbe, ethnologisch-kulturelle Traditionen, schreibt Projekte, verwirklicht die Sozialgeschäfte, organisiert Walken, Stricken, Keramik-, Kochkursen des kulinarischen Erbes und andere Bildungsprogramme.

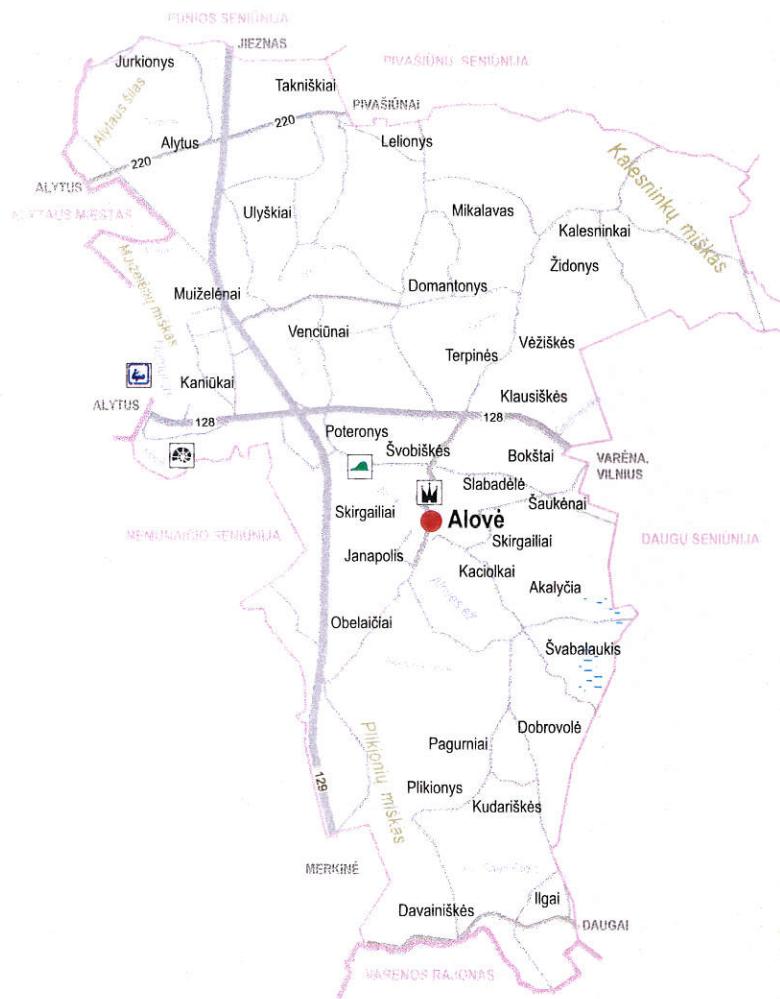
The community cultivates the old crafts and ethnocultural traditions, writes projects, administers a social enterprise, and also conducts wool-processing, knitting, ceramics, culinary heritage and other educational programmes.

ALOVĖ-MAKNIŪNAI 22 km

Alovės seniūnija / Gemeinde Alovė / Alové eldership

Alovės k., Alovės sen., LT- 4590 Alytaus r.,
+370 315 43 272, +370 678 81 437,
aloves.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Neatrasta Alovė“ / Tour „Das unbekannte Alovė“ / Tour „Undiscovered Alovė“

Gidė / Reiseführerin / guide Brigitė Montvilaitė, +370 681 70 384,
brigita.montvilaite@gmail.com

Alovė įsikūrusi šalia Alovės ežero, iš kurio išteka dešinysis Nemuno intakas – Alovės upelis. Kad tai sena gyvenvietė, liudija iki mūsų dienų išlikę pilkapiai ir senkapiai. Rašytiniuose šaltiniuose Alovės vietovardis minimas XV amžiuje.

Alovė liegt am gleichnamigen See, aus dem der Bach Alovė, der rechte Nebenfluss von Nemunas(Memel)-Strom entspringt. Dass die Siedlung uralt ist, zeugen die bis heute bestehenden Altgräber. Alovė wird das erste Mal im 15. Jahrhundert erwähnt.

Alovė is located next to Alovė lake, from which flows Alovė stream, a right tributary of the Nemunas River. The burial mounds (tumuli) and burial grounds that have remained to the present day bear witness to the fact that it has been settled for a very long time. The Alovė name was first mentioned in written sources in the 15th century.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Alovės Švč. Trejybės bažnyčia vienos meistrių pastatyta 1802 m., jai būdingi klasicizmo ir baroko stilių bruožai. Šalia bažnyčios stovi liaudies architektūros formų varpinė, dalyje šventoriaus yra kapinės. Nuo 1976 m. Alovės parapijos klebonas – Stanislovas Stankevičius, jam 2007 m. buvo suteiktas Alytaus rajono Garbės piliečio vardas ir Alytaus rajono metų geriausio dvasininko titulas.

Die lokalen Baumeister haben die Kirche der Hl. Dreifaltigkeit 1802 in Alovė gebaut. Das Gotteshaus weist die Züge vom Klassizismus- und Barockstil auf. Neben der Kirche steht ein Glockenturm mit Volkskunstformen, liegt ein Kirchenfriedhof. Seit 1976 war der Pfarrer von Alovė Stanislovas Stankevičius, der 2007 mit Ehrenbürgertitel ausgezeichnet und der als beste Geistliche der Region Alytus anerkannt wurde.

The Church of the Most Holy Trinity in Alovė was built by local masters in 1802. It is characterised by Classicist and Baroque elements. Next to the church stands a bell tower with folk architecture forms. A cemetery occupies part of the churchyard. Since 1976, the pastor of the Alovė parish has been Stanislovas Stankevičius. In 2007, he was named an Honoured Citizen of Alytus district as well as the district's Clergyman of the Year.

Varčios valstybinis pedologinis draustinis įsteigtas 1998 m., siekiant išsaugoti pieštų Lietuvos aukštumų šiaurinių atslaičių velėninius jaurinius glėjinius priemolio dirvožemius.

Das staatliche pedologische Schutzgebiet Varčia ist 1998 geründet, um Gley-, Podsol- und Rasenboden der nördlichen Halden der litauischen Südhochebene zu schützen.

The Varčia state soil reserve was established in 1998, seeking to preserve the podzol-gleysol clay loam soils of the northern slopes in the heights of southern Lithuania.

Poteroniu piliakalnis datuojamas I tūkst.–II tūkst. pradžia. Piliakalnio papédėse, 3 ha plote, buvo aptikta gyvenvietė, kurioje rasta brūksniuotos, grublėtos ir lygios keramikos, šlako, pentinas. Apie piliakalnį sklando daug legendų.

Der Burghügel Poterons stammt aus dem 1. - Anfang des 2. Jahrtausends v. Chr. Am Fuß des Burghügels wurde auf der Fläche von 3 ha eine Siedlung entdeckt, wo die archäologischen Scherben der Schnur-, groben und glatten Keramik, Schlacke, Sporn gefunden wurden. Die Anhöhe ist durch ihre Legenden berühmt.

Poterons mound has been dated to the 1st millennium-beginning of the 2nd millennium. At the foot of the mound, in an area of 3 hectares, a settlement was found in which there were dashed, rough and smooth ceramics, slag and a spur. There are many legends about the mound.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Alovės bendruomenės visuomeninė organizacija „Susiedai“ / Öffentliche Organisation der Gemeinde Alovė „Susiedai“ (Nachbaren) / Alovė community's civic organisation „Susiedai“

Mokyklos g. 5, Alovės k., Alytaus r.
+370 678 34 109, +370 315 43 272,
alovesusiedai@gmail.com

„Susiedai“ Alovės amatų kiemelyje puoselėja dzikiškas tradicijas ir amatus, rūpinasi gyventoju kultūrinii poreikių tenkinimu, bendradarbiauja su kitomis visuomeninėmis organizacijomis, propaguoja sveiką gyvenseną, vaikų ir jaunimo meninę saviraišką. Bendruomenės pirmininkė Asta Kisieliénė – garsi edukacinių programų vedėja, sertifikuotų tautinio paveldo produkų tradicinė amatinkinkė, senojo kepimo amato puoselėtoja. Populiari jos parengta edukacinė programa „Duonos kelias nuo grūdo iki stalo“.

Diese Organisation pflegt im „Gewerbehaus“ die Traditionen, Gewerbe der Region, organisiert Kulturveranstaltungen, arbeitet mit anderen Organisationen zusammen, propagiert das gesunde Lebenswesen, setzt sich für die Kunstdenkmäler und Jugend ein. Die Vorsitzende der Organisation Asta Kisieliénė ist eine bekannte Lehr- und Spielprogrammführerin, Pflegerin der alten

Borotbäckerei-Ideen, des zertifizierten Nationalerbes. Ihr Lehrprogramm „Der Brotweg vom Getreide bis zum Tisch“ ist sehr populär.

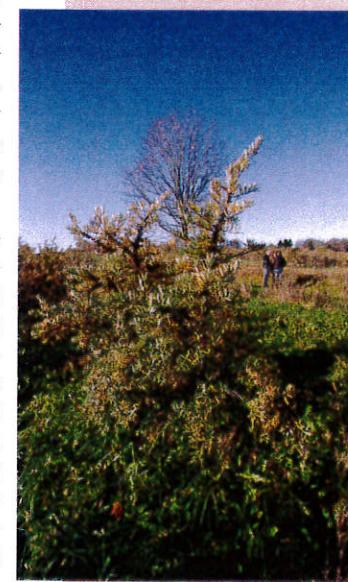
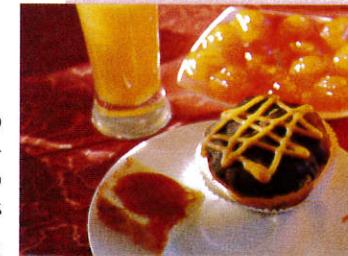
„Susiedai“ at Alovė's crafts yard cultivates the local dzūkai traditions and crafts, concerns itself with satisfying the cultural needs of residents, cooperates with other civic organisations, and encourages a healthy lifestyle as well as children's

and youth's artistic self-expression. Asta Kisieliénė, the community's chair, is a well-known presenter of educational programmes, a traditional artisan making certified folk heritage products, and a practitioner of the ancient craft of baking. Her educational programme Duonos kelias nuo grūdo iki stalo ("Bread's path from a grain to the table") is quite popular.

Daivos Kvedaraitės ekologinis šaltalankių ūkis / Sanddorn-Öko-Unternehmen von Daiva Kvēdaraitė / Daiva Kvedaraite's ecological sea-buckthorn farm

Kaniūkų g. 3, Venciuñų k., Alytaus r.
Tel. +370 626 44 522
uogagintarine@gmail.com
www.gintarineuoga.lt

Venciuñų kaime plytinčio didžiulio šaltalankyno savininkai – ūkininkai Daiva Kvedaraitė ir Sigitas Kvedaras. Gavę ES paramą, jie verslą pradėjo daugiau nei prieš dešimtmetį. Ūkyje auginamos uogos nuo ankstyviausių iki vėlyviausių veislių. Šaltalankiai auginami dėl uogų, kurios yra tarsi žmogaus sveikatos ir jo stiprybės eliksyras. Ūkyje šaltalankiai perdibami, iš jų gaminamas šaltalankių aliejus, šaltalankių sulčių koncentras. Šalia ūkio yra įkurtas „Moteliukas“, kuriame apsistoję, jūs gausite ne tik nakvynę ir maitinimą, bet ir galėsite dalyvauti edukacinėse programose, įsigyti iš šaltalankių pagamintų produktų.

Im Dorf Venciuñai liegt eine große Sanddorn-Plantage von Daiva Kvedaraité und Sigitas Kvedaras. Mit der Hilfe der EU Strukturfonds haben die Geschwister ihre Tätigkeit vor zehn Jahren begonnen. Im Öko-Unternehmen findet man verschiedene Früh- und Spätsorten der Beeren, die für Menschen ein Balsam für die Gesundheit und körperlichen Kräfte ist. Aus Sanddornbeeren wird Sanddornöl, Saftkonzentrat produziert. Neben dem Betrieb liegt ein Motel, wo die Gäste Unterkunft und Verpflegung bekommen an Bildungsprogrammen teil nehmen sowie verschiedene Produkte erwerben können.

The owners of the enormous sea-buckthorn farm in the village of Venciuñai are the farmers Daiva Kvedaraité and Sigitas Kvedaras. Having received EU support funds, they began their business more than a decade ago. The farm grows various types of sea-buckthorns, which produce fruit at different times from the very beginning to the very end of the growing season. Sea-buckthorn is grown for its fruit, which is regarded almost as an elixir for human health and strength. The sea-buckthorn grown at the farm is processed, making oil and juice concentrate. Next to the farm, there is the "Moteliukas", in which you can stay and receive not only accommodation and meals, but you can also participate in educational programmes and purchase products produced from sea-buckthorn.

MAKNIŪNAI-NEMUNAITIS 9 km

Raitininkų seniūnija / Gemeinde Raitininkai / Raitininkai eldership

Makniūnų k., Raitininkų sen., LT-64192 Alytaus r.,
+370 8315 46 989, +370 687 37 407, raitininku.seniunija@arsa.lt

Raitininkų seniūnijos centras – Makniūnai. Pusė seniūnijos teritorijos užima Dzūkijos nacionalinis parkas. Įdomus istorinis palikimas – seniūnija priklauso 3 parapijoms: Nemunaitis, Merkinė ir Ryliskių. Manoma, kad pirmą kartą Raitininkų kaimas paminėtas prieš 400 metų. Makniūnai ir Ryliskiai garsėja grybingais miškais. Ryliskiuose kasmet vyksta tradicinė Grybų šventė „*Oi gardūs gardūs tie dzūkų grybai*“.

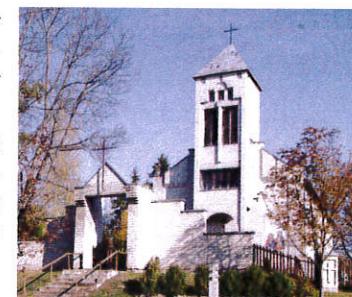
Das Gemeindezentrum Raitininkai ist Makniūnai. Das Gemeindeterritorium liegt zum größten Teil im Nationalpark Dzūkija. Eine interessante Tatsache: die Gemeinde gehört an drei Pfarreien: Nemunaitis, Merkiné und Ryliskiai. Man nimmt an, dass das Dorf Raitininkai das erste Mal vor 400 Jahren in schriftlichen Quellen erwähnt wurde. Makniūnai und Ryliskiai sind durch die pilzreichen Wälder bekannt. In Ryliskiai findet sich jährlich das traditionelle Pilzfest statt.

The administrative centre of Raitininkai eldership is Makniūnai. Half of the eldership's territory belongs to Dzūkija National Park. There is a curious historical circumstance: the eldership belongs to 3 parishes, Nemunaitis, Merkiné and Ryliskiai. It is thought that the village of Raitininkai was first mentioned 400 years ago. Makniūnai and Ryliskiai are famous for their mushroom-filled forests. The traditional Mushroom Festival takes place in Ryliskiai every year, *Oi gardūs gardūs tie dzūkų grybai* ("Oh, how so very tasty those dzūkai mushrooms are").

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Ryliskių Šv. Monikos bažnyčia vietoj 1953 m. sudegintos senosios bažnyčios pastatyta 1993 m. Kad bažnyčia būtų atstatyta, daug prisidėjo Alovės ir Ryliskių parapijų klebonas S. Stankevičius.

Die Kirche der Hl. Monika in Ryliskiai wurde 1953 an der Stelle des niedergebrannten Gotteshauses errichtet. Dabei ist ein großer Verdienst des Pfarrers S. Stankevičius aus Alovė und Ryliskiai zu nennen.

The Church of St Monica in Ryliškiai was built in 1993 in place of the old church that had burned in 1953. Pastor S. Stankevičius of the Alovė and Ryliškiai parishes played a key role in having the church built.

Paminklas partizanams prie Lizdų ežero, kur 1947 m. žuvo partizanų būrio vadas A. Grušauskas-Siaubas ir jo būrio kovotojai.

Das Denkmal für Partisanen liegt am Lizdai-See, wo der Truppenleiter A. Grušauskas-Siaubas mit seinen Kämpfern ums Leben gekommen ist.

The monument to resistance fighters near Lizdai lake, where A. Grušauskas-Siaubas and the armed resistance fighters he led died in 1947.

Paminklinis ansamblis 1944 m. gruodžio 23 d. sudeginto Klepočių kaimo ir nuždytu jo bei aplinkinių kaimų gyventojams atminti. Per 1944 m. kūčias ir Kalėdas NKVD baudžiamosios akcijos metu buvo sudeginta 21 Klepočių kaimo sodyba, sušaudyta ar gyvų sudeginta 12 šio kaimo gyventojų. Iš viso vien šiame regione 1944 m. gruodžio pabaigoje NKVD daliniai ir savisaugos būriai, apsupę tarp Ryliškių ir Nemunaitišio buvusių kaimų, žauriai nužudė 37 žmones, sudegino apie 70 sodybų.

Das Denkmal zum Andenken an dem verbrannten Dorf Klepočiai und seinen ermordeten Einwohnern. Am Heiligen Abend und Weihnachten 1944 wurden 21 Bauernhäuser im Dorf angezündet und 12 Gemeindebewohner lebendig verbrannt, als NKWD hier ihre Staraktion durchgeführt hat. Insgesamt haben die NKWD-Truppen und Selbstschutzeinheiten im Dezember 1944 bei Einkesselung der Dörfer zwischen Ryliškiai und Nemunaitis 37 Menschen grausam ermordet und ca. 70 Gehöfte verbrannt.

The monument ensemble is in memory of the residents of the burned village of Klepočiai and surrounding villages who were murdered on 23 December 1944. During a punitive raid by the NKVD on Christmas Eve and Christmas Day in 1944, 21 homesteads in the village of Klepočiai were burned and 12 residents of the village were shot or burned alive. In this area alone, a total of 37 people were brutally killed and about 70 homesteads were burned at the end of December 1944 by NKVD units and self-defence detachments, which had surrounded the villages between Ryliškiai and Nemunaitis.

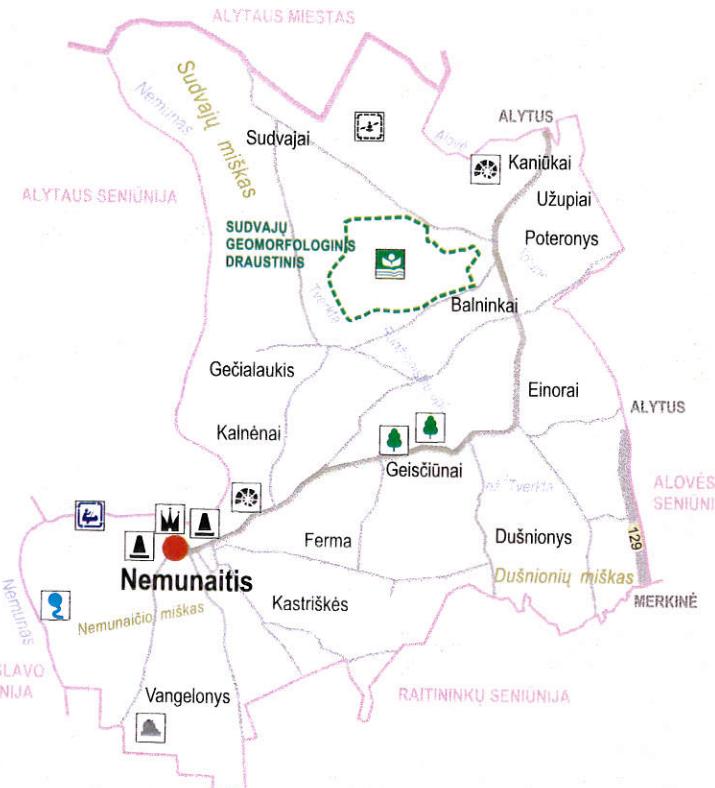

NEMUNAITIS-MIROSLAVAS 32 km

Nemunaičio seniūnija / Gemeinde Nemunaitis / Nemunaitis eldership

Nemunaičio mstl., Nemunaičio sen., LT-64205 Alytaus r.,
+370 315 41 971, +370 686 87 195,
nemunaicio.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Nemunaitis – Dzūkijos perlukas“ / Tour „Nemunaitis – Perle von Dzūkija“ / Tour “Nemunaitis: Pearl of Dzūkija”

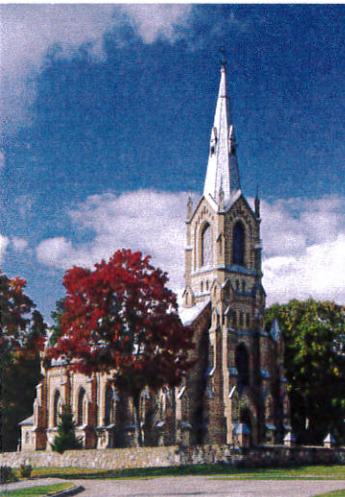
Gidas / Reiseführer /guide Rimantas Avižienis, +370 686 87 195,
nemunaicio.seniunija@arsa.lt

Pasakojama, kad prieš daugel šimtmečių čia sustojo iš už jūrų marių atplaukęs vikingų vadai Nemonas. Patiko jam gyventojų svetingumas ir rūpestis. Išvykdamas dovanėjo visiems jvairių turų. Dėkingi gyventojai vado garbei pavadino vietovę Nemunaičiu (Nemunaiciu). Pirmieji gyventojai šiose vietovėse įsikūrė dar IV amžiuje, tai liudija archeologiniai radiniai. Nemunaičio pilis ir dvaras minimi 1384 m. kryžiuočių karų aprašymuose, nuo 1387-ųjų minimas Nemunaičio miestelis.

Man erzählt, dass vor vielen Jahren der Wikingerführer Nemonas aus Übersee hierher gekommen ist. Die Gastfreundlichkeit und Sorge der Ortsansässigen hat ihn beeindruckt und er hat vor seiner Abreise viele seine Schätze den Ortsbewohnern geschenkt. Die dankbaren Einwohner haben der Ortschaft den Namen des Fürsten Nemunaitis gegeben. Die Urbewohner ließen sich hier noch im 4. Jahrhundert n. Chr. nieder. Das beweist archäologische Funde. Die Burg und das Gut Nemunaitis wird schon 1384 im Zusammenhang mit Ritterüberfällen erwähnt. 1387 findet man in schriftlichen Quellen den Namen der Kleinstadt Nemunaitis.

It is said that many centuries ago, Nemonas, a Viking chieftain from across the sea, stopped here. He enjoyed the local residents' hospitality and the concern they showed for him. As he departed, he presented gifts of all kinds to everybody. The grateful residents named the site in the chieftain's honour, Nemunaitis (Nemunaicis). The first settlers in the area established homes in the 4th century, and archaeological finds bear witness to that fact. The Nemunaitis castle and manor were mentioned in 1384 in the descriptions of the wars of the Teutonic Order, and the town of Nemunaitis was first mentioned in written sources in 1387.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Dabartinė mūrinė neogotikinė Nemunaičio Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia, viena gražiausių Lietuvoje, pastatyta 1899–1904 m. pagal garsaus inžinieriaus Vaclovo Michnevičiaus projektą. 1930 m. šventoriuje įrengta Lurdo grota.

Die Kirche der Geburt der Hlgs. Jungfrau Maria in Nemunaitis ist eine der schönsten Neugotik-Kirchen in Litauen, sie stammt aus 1899-1904 und ist nach dem Entwurf des bekannten Bauingenieurs Vaclovas Michnevičius gebaut. 1930 wurde im Kirchhof eine Lourdesgrotte errichtet.

The present-day brick neo-gothic Church of the Birth of the Most Blessed Virgin Mary in Nemunaitis, one of the most beautiful in Lithuania, was built from 1899 to 1904 in accordance with the design of the famous engineer Vaclovas Michnevičius. In 1930, a Lourdes grotto was built in the churchyard.

Paminklas žuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę Nemunaityje. Paminklą Lietuvos nepriklausomybės 20-mečio paminėjimui Nemunaityje nuspresta statyti dar 1936 m. Lėšas paminklui surinko Ateitininkų ir Nemunaičio šaulių būrio organizacijos. 1939 m. vasarą buvo nulieta betoninė skulptūra (jos autorius – iškilus to meto skulptorius Vincas Grybas), tačiau dėl pasikeitū-

sios politinės situacijos, vėliau – dėl karo, statybos darbai sustojo. Ilgus metus skulptūra buvo jvairiose vietose. 1989 m. bronzinė skulptūra išlieta naujai ir atidengta 1990 m. vasario 16 d. Nemunaičio Nepriklausomybės kario skulptūra – paskutinis Vincas Grybo (1890–1941) darbas – 1941 m. liepos 3 d. skulptorių sušaude naciai.

Das Denkmal für die gefallenen litauischen Partisanen und Resistenzkämpfer Das Denkmal zum Andenken an Gefallenen für litauische Unabhängigkeit in Nemunaitis. Für Errichtung dieser Gedenkstätte hat man schon 1936 entschieden. Die Geldmittel haben der katholische Jugendverband Ateitininkai und Schützenverein aus Nemunaitis gesammelt. Im Sommer 1939 hat der bekannte litauische Bildhauer Vincas Grybas eine Betonplastik erstellt. Aber die politische Lage hat sich verändert, dann begann der Zweite Weltkrieg und diese Pläne wurden vergessen. Viele Jahre befand das Betondenkmal in unterschiedlichen Orten. 1989 hat man die Skulptur aus Bronze gegossen und sie wurde am 16. Februar 1990 eingeweiht. Die Kriegerplastik ist die letzte Arbeit von Vincas Grybas (1890-1941). Er wurde am 3.Juli 1941 von Nazi erschossen.

Monument to those who died for Lithuania's independence, in Nemunaitis. It was decided in Nemunaitis in 1936 to erect a monument to mark the 20th anniversary of Lithuania's independence. Funds to build the monument were collected by the Ateitininkai and the Nemunaitis unit of Lithuanian Riflemen (patriotic civic organisations). In the summer of 1939, the cement sculpture was poured (its author was a prominent sculptor of that time, Vincas Grybas), but due to the changing political situation and, later, the war, construction work was brought to a halt. For many years, the sculpture was moved from place to place. In 1989, a bronze sculpture was poured and unveiled on 16 February 1990. The sculpture of the Independence Soldier of Nemunaitis is the last work performed by Vincas Grybas (1890–1941), because on 3 July 1941 the sculptor was shot by the Nazis.

Kryžius, pastatytas 1934 m., nenugriautas net sovietmečiu. Restauruotas 2011 m.

Das Kreuz wurde 1934 errichtet und ist die ganze sowjetische Zeit geblieben. 2011 hat man es restauriert.

The Cross, built in 1934, and not demolished even during the Soviet period. Restored in 2011.

Pranciškonų vasarnamis, vienos gyventojų vadintas vienuolynu, pastatytas 1931–1933 m. kunigo F. Baltuškos iniciatyva kaip poilsiu namai broliams pranciškonams. 1945 m. birželio 3-iosios naktį prie šio pastato priesaiką davė 120 Adolfą Ramanauską-Vanagą vadovaujamų partizanų.

Das Sommerhaus der Franziskanerbrüder, was oft unter Einheimischen als ein Kloster genannt wird, ist 1931-1933 auf Initiative des Pfarrers F. Baltuška als der Erholungsort für Brüder gebaut worden. Am 3. Juni 1945 haben hier 120 Partisanen unter Leitung von Adolfas Ramanauskas-Vanagas den Eid geleistet.

The Franciscan summer cottage, called by local residents "the monastery", was built from 1931 to 1933 at the initiative of Father F. Baltuška for the Franciscan brothers. On the night of 3 June 1945, 120 resistance fighters led by Adolfas

Ramanauskas-Vanagas gave their oaths in this building.

ne Kalktuffschichten zu sehen. (Man geht im Ort zum Fluss herunter und dann stromab).

The Nemunaitis tufa outcrops are some of the most picturesque in all of Lithuania. The total length of the outcrops is 900 m, the width is 20–30 m, the height is 1.2–10 m. The outcrops allow one to see whitish, grey and brown tufa divided into layers (in Nemunaitis, one must descend to the Nemunas and go downstream along the riverbank).

Vangelonių kaime pūpso didžiausias Dzūkijoje ir devintas pagal dydį Lietuvoje Didysis Dzūkijos akmuo. Jo ilgis – 7 m, plotis – 4,5 m, apimtis – 18 metrų.

Im Vangelonis-Dorf ragt der größte Findling in Dzūkija und der neunte erratische in Litauen nach der Größe. Er heißt der Große Stein von Dzūkija und ist 7 m lang, 9 m breit, Umfang 18 m.

In the village of Vangelonys, there is the Great Dzūkija Stone, the largest in Dzūkija and the ninth-largest in Lithuania. Its length is 7 m, its width is 4.5 m, and its girth is 18 m.

Senoji guoba, kuriai yra maždaug 250 metų, auga Geisčiūnų kaimo palaukėje, netoli kelio Alytus–Nemunaitis. Šalia auga jau bemaž 150 metų kriaušė.

Die 250 Jahre alte Ulme wächst nicht weit von der Strecke Alytus–Nemunaitis, auf der Dorfwiese Geisčiūnai zusammen mit 150-jährigem Birnbaum.

An old elm tree, which is approximately 250 years old, grows beside a field in the village of Geisčiūnai, near the Alytus–Nemunaitis road. Nearby grows an almost-150-year-old pear tree.

Alovės atodanga, gamtos paminklas, yra Kaniūkų kaime, Alovės upelio slėnio dešiniame krante.

Der Aufschluss Alove ist ein Naturdenkmal und liegt im Dorf Kaniūkai, auf dem rechten Ufer im Alovė-Bachbett.

Alovė outcrop, a natural monument, is in the village of Kaniūkai, on the right bank of the Alovė stream.

Nemunaičio mineralinė versmė trykšta Lankų kaime, Nemuno upės slėnio dešiniajame krante.

Die Wasserquelle Nemunaitis entspringt im Dorf Lankos, auf dem rechten Ufer des Nemunas-Stromes.

The Nemunaitis mineral spring flows in the village of Lankos, on the right bank of the Nemunas River.

Sudvajų valstybinis geomorfologinis draustinis įkurtas 1992 m., siekiant išsaugoti Nemuno upės slėnio poledinį erozinį kalvyną.

Das staatliche geomorphologische Schutzgebiet Sudvajai ist 1992 gegründet um die Erosions hügellandschaft im Urstromtal Nemunas zu schützen.

Sudvajai state geomorphology reserve was established in 1992, seeking to preserve the post-glacial erosive ridge of the Nemunas River valley.

Asociacija „Nemunaičio bendruomenė“ / Assoziation „Gemeinde Nemunaitis“ / Association “Nemunaičio bendruomenė”

Vytauto g. 44, Nemunaičio mstl., Nemunaičio sen., LT-64205 Alytaus r.,
+370 680 74923, cesnulev@gmail.com

Nemunačio bendruomenė, įgyvendinusi ES finansuojamą projektą, džiaugiasi sukurta rekreacine zona prie Nemuno: sutvarkytas kelias į panemunę, įkurta polisiai vietė prie šaltinio su šuliniu, įrengta apžvalgos aikštélė prie Kunigo akmens, atlikti aplinkos tvarkymo darbai.

Die Mitglieder freuen sich über die durch EU Finanzierung gestaltete Erholungszone am Nemunas-Fluss: die Strecke zum Flusser, Raststätte am Wasserquelle und Brunnen, Panoramaplatz am Findling Kunigas, schöne Umgebung.

The Nemunaitis community, having implemented an EU-financed project, can enjoy the recreational zone that has been created along the Nemunas: a well-built road leads to the riverside, a recreational area with a well has been built next to a spring, an observation area has been built next to Kunigas Stone, and other landscape work has been performed.

Prie Nemuno kranto stovi nemunaitiškių Gintauto ir Danutės Žiginskų sodyba – jaukiai, originaliai sutvarkyta ir išradinai apželdinta.

Am Flussufer steht der Bauernhof der ortsansässigen Fam. Žiginskai. Ihr Wohnhaus zieht das Auge durch die gepflegte und originelle Grünfläche.

The cosy, creatively-decorated and inventively landscaped homestead of Nemunaitis residents Gintautas and Danutė Žiginskas stands on the banks of the Nemunas.

Sudvajų kaime ramybė pakeri Vidos ir Eimūčio Gudelevičių sodyba, jos vartus šeimininkai svečingai atveria ir smalsiems turistams.

Das Wohnanwesen von Vida ir Eimutis Gudelevičiai im Sudvajai-Dorf strahlt die Ruhe und die Tür ist immer gastfreudlich für die neugierigen Touristen geöffnet.

The homestead of Vida and Eimutis Gudelevičiai in the village of Sudvajai enchants visitors with its peace and quiet, and its owners hospitably open the gates for curious tourists to visit.

MIROSLAVAS-SIMNAS 22 km

Miroslavo seniūnija / Gemeinde Miroslavas
Miroslavas eldership

*Miroslavo mstl., Miroslavo sen., LT- 64235 Alytaus
+370 315 66 468, +370 686 87 198,
miroslavo.seniunija@arsa.lt*

**Ekskursija „Dainavos legendos parkas. Miroslavo miestelis“
Tour „Legendenpark von Dainava, Kleinstadt Miroslavas“ /
Tour “Dainava’s legend park: the Town of Miroslavas”**

Gidė / Reiseführerin / guide Jolita Šmigelskaitė, +370 603 87 244
jolita.smigelskaitė@gmail.com

**Ekskursija „Dviračiu po Dzūkiją (Luksnėnai, Kurnėnai, Aniškis)“ /
Radtour durch die Region Dzūkija (Luksnėnai, Kurnėnai, Aniškis) /
Tour “Cycling across Dzūkija: Luksnėnai, Kurnėnai, Aniškis”**

Gidé / Reiseführerin / guide Daija Avižienienė. +370 686 84 944

Miroslavas kūrėsi senosios jotvingių žemės teritorijoje, trijų senų kelių kryžkelėje. Vilniaus kunigų sinodas mini Slabada–Miroslavą (abu vardus) 1744 m., todėl šie metai laikytini miestelio įkūrimo metais.

Die Ortschaft **Miroslavas** ist im Jatwinger-Land, an der Kreuzung der drei Wege entstanden. Der Synod Vilnius erwähnt 1744 den Ort Slabada-Miroslavas, so wird dieses Datum als Gründungsjahr der Siedlung ernannt.

Miroslavas is located in the land that belonged to the ancient Yotvingians (Sudovians), at the point where three old roads come together. The synod of Vilnius priests mentioned Slabada–Miroslavas (both names) in 1744, so that year may be regarded as the year of the town's founding.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Pirmaoji Miroslavo bažnyčia pastatyta 1763 m., tačiau ji sudegė. 1847 m. atstatyta mūrinė bažnyčia buvo sunaikinta per Pirmajį pasaulinį karą – atsitraukdama rusų kariuomenė susprogdino bažnyčios bokštus. Dabartinė mūrinė **Miroslavo Švč. Trejybės bažnyčia** atstatyta 1921 m.

Vienas seniausių Lietuvoje marijonų vienuolynų Miroslave buvo įkurtas 1763 m. ir veikė iki 1864 m.

Die erste Kirche des Ortes ist 1763 entstanden aber sie brannte nieder. 1847 wurde eine Steinkirche errichtet, die im Ersten Weltkrieg durch zurückziehende russische Armee zersprengt wurde. Die heutige **Hl. Dreifaltigkeit-Kirche** wurde 1921 neu erbaut.

Ein der ältesten Marianerorden in Litauen wurde in Miroslavas 1763 gegründet und hat bis 1864 funktioniert.

The first church in Miroslavas was built in 1763, but it burned. The brick church that was built in its place in 1847 was destroyed during the First World War, as the retreating Russian army demolished the church's steeples. The present-day brick **Church of the Most Holy Trinity** in Miroslavas was built in 1921.

One of the first monasteries of the Congregation of Marian Fathers in Lithuania was established in Miroslavas in 1763 and remained open until 1864.

Buvęs aukų kalnas **Olakalnis** yra Bendrių kaime, netoli Miroslavo. Pasakojama, kad pagonybės laikais čia buvo aukojamos įvairiausios aukos dievams.

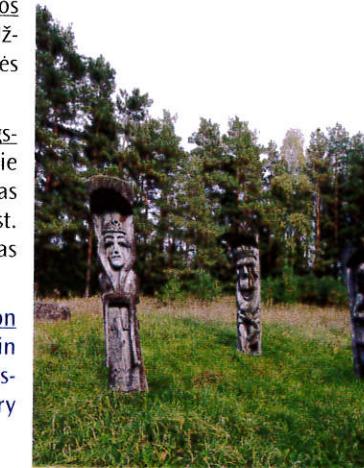
Der ehemalige Opferhügel **Olakalnis** ist im Dorf Bendriai, nicht weit von Miroslavas. Man vermutet, dass hier in heidnischen Zeiten den Göttern Opfergeschenke gebracht wurden.

Olakalnis, a formerly sacred hill for sacrifices, is located in the village of Bendriai, near Miroslavas. It is said that in pagan times, the most varied of sacrifices were made to the gods.

Pupasodžio kaime yra **poilsio parkas „Dainavos legenda“**, kuriame – liaudies meistro Ipolito Užkurnio sukurtos skulptūros rašytojo Vinco Krėvės padavimų motyvais.

Im Dorf Pupasodis befindet sich der **Erholungspark „Legenden von Dainava“**, der durch die Holzskulpturen der vom Schriftsteller Vincas Krėvė geschriebenen Legenden geschmückt ist. Die Figuren wurden vom Volkskünstler Ipolitas Užkurnis gestaltet.

In the village of Pupasodis, there is the **recreation park Dainavos legenda** ("Legend of Dainava"), in which one can see sculptures created by folk master Ipolitas Užkurnys according to the legendary motifs of Vincas Krėvė.

Žilvios piliakalnis, datuojamas I tūkst. viduriu–II tūkst. pradžia, stūkso Pupasodžio kaime, Žilvios upelio kairiame krante.

Der Burghügel **Žilvia** datiert auf die Mitte des 1.- Anfang des 2. Jahrtausends n.Chr. und liegt im Pupasodis-Dorf, am linken Žilvia-Fließufer.

Žilvia mound, dated to the middle of the first millennium-beginning of the second millennium, stands on the left bank of the Žilvia stream in the village of Pupasodis.

Balkūnų kaime yra dailininko **Antano Žmuidzinavičiaus** (1876–1966) tėviškė. Sodyboje įkurtas muziejus. Jame nuo 1997-ųjų kasmet birželio mėnesį rengiamos Alytaus apskrities teatrų varžytuvės „Kaimo liktarna“.

Der litauische Maler **Antanas Žmuidzinavičius** (1876–1966) ist im Dorf Balkūnai geboren. In seinem Geburtshaus befindet sich heute ein Museum, wo seit 1997 jährlich im Juni ein Theaterwettbewerb „Kaimo liktarna“ („Dorfleuchte“) der Region Alytus veranstaltet wird.

The childhood home of artist **Antanas Žmuidzinavičius** (1876–1966) is in the village of Balkūnai. A museum has been established at the homestead. Since 1997, a competition among the theatres of Alytus County, "Kaimo liktarna", has taken place in June of each year.

Papėčiu piliakalnis, datuojamas I tūkstantmečiu, jis spraudęs tarp Obelijos ir Metelys ežerų. Nuo jo atsiveria nuostabi panorama į Metelį, Dusią, Obeliją.

Der Papėčiai-Burghügel aus dem ersten Jahrtausend ist zwischen Obelija- und Metelys-Seen eingeklemmt. Von oben eröffnet sich ein zauberhafter Blick auf Metelys-, Dusia-, Obelijaseen.

Papėčiai mound (dated to the 1st millennium) is squeezed in between Obelija and Metelys lakes. A wonderful panoramic view opens up from the mound, looking toward Metelys, Dusia and Obelija lakes.

Kauku (Obelytės) piliakalnių kompleksas Peršékės upelio kairiajame krante sudaro skirtinguose kaimuose esantys 2 piliakalniai, papilys ir papédės gyvenvietė. Manoma, kad Kauku ir Obelytės piliakalnių kompleksas gyvavo nuo I tūkst. pradžios iki XI a.

Der Burghügel-Komplex Kaukai (Obelyte) ist am linken Peršéké-Fließufer und besteht aus zwei in verschiedenen Dörfern liegenden Burghügel, Vorburg und Siedlung am Fuß des Burghügels. Man nimmt an, dass diese Anlage vom ersten Jahrtausend v.Ch. bis 11.Jahrhundert n.Ch. benutzt wurde.

The Kaukai (Obelytė) complex of mounds (hill-forts) on the left bank of the Peršékė stream is composed of 2 mounds (hill-forts) located in different villages, a lower ward and a settlement at the base of the hills. It is thought that the Kaukai and Obelytė complex of mounds (hill-forts) was settled from the beginning of the 1st millennium until the 11th century.

Kurnėnų mokyklos architektūrinis ansamblis yra prie Alytaus-Simno kelio, tarp Luksnėnų ežero ir Aniškio miško. Mokyklos statybos darbai vyko 1934–1936 m. Visus statybos darbus finansavo čia gimęs ir augęs, o vėliau Čikagoje gyvenęs Laurynas Radziukynas. Daug statybinių medžiagų, inventorius (langai, durys, klasius suolais, lentes, parketas, radiatoriai, santechninė įranga) buvo atgabenti iš Jungtinės Amerikos Valstijų. Teritorijoje buvo įrengtas artezinis gręžinys, vėjo jėgainė-siurblys, mokykloje įrengtas centrinis šildymas ir biologiniu būdu tvarkoma kanalizacija. Šią mokyklą L. Radziukynas padovanojo kaimui. Mokykla veikė 1936–2008 m. Kurnėnų mokyklos statinių kompleksas įrašytas į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą.

Das Architekturensemble der Schule Kurnėnai steht an der Strecke Alytaus-Simnas, zwischen Luksnėnai-See und Aniškis-Forst. Die Bauarbeiten der Schule dauerten 1934–1936 und wurden vom Laurynas Radziukynas finanziert, der hier geboren und groß gewachsen und später nach Chicago ausgewandert ist. Der Baustoff und das Inventar (Fenster, Türe, Schulbänke, Schreibtafel, Bodenbretter, Heizkörper, Sanitäranlagen) wurden aus USA geliefert. Auf dem Schulgelände hat man einen artesischen Brunnen, Windkraftanlage, in der Schule eine Zentralheizung und biologisches Abwasser-System errichtet. Diese Schule hat L. Radziukynas dem Dorf geschenkt. Der Baukomplex der Schule wurde in das Kulturerbregister eingetragen.

The architectural ensemble of the Kurnėnai school is located along the Alytaus-Simnas road, between Luksnėnai lake and the Aniškis forest. Construction of the school took place from 1934 to 1936. All construction work was financed by Laurynas Radziukynas, who had been born and had grown up here, and later lived in Chicago. Many construction materials and school equipment (including windows, doors, benches, boards, flooring, radiators and plumbing fixtures) were shipped from the United States. On the school grounds, an artesian well and a windmill to pump water were built, and central heating and a biological sewage treatment system were installed. L. Radziukynas gave the school as a gift to the village. The school operated from 1936 to 2008. The complex of Kurnėnai school buildings is listed in the Register of Immovable Cultural Properties.

Metelių regioninio parko dalis Miroslavo seniūnijoje užima apie 1500 ha teritoriją. Parkas jkurtas siekiant išsaugoti didžiųjų pietų Lietuvos ežerų ir juo apylinkių kraštovaizdį, gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertybes, jas tvarkyti ir racionaliai naudoti.

Der Regionalpark Meteliai nimmt in der Gemeinde Miroslavas ein Territorium von 1500 ha. Der Park wurde gegründet, um die Landschaft der größten litauischen Seen und der Gegend, natürliches Ökosystem und das lokale Kulturerbe zu bewahren, zu pflegen und den Besucher besser zugänglich zu machen.

The part of Meteliai Regional Park located in the Miroslavas eldership occupies a territory of about 1,500 ha. The park was established in an effort to preserve, administer and rationally use the landscape, natural ecosystem and cultural heritage sites of the great lakes and their surroundings in southern Lithuania.

Balkasodžio valstybinis botaninis draustinis jkurtas 1992 m., siekiant išsaugoti Nemuno slėnio termofinių pušynų augalų bendrijas su retomis ir nykstančiomis augalų rūšimis, vertingomis augalų bendrijomis.

Das staatliche botanische Schutzgebiet Balkasodis ist 1992 gegründet und ist bestrebt die seltenen, zum Aussterben bedrohten und wertvollen Thermophilie-Pflanzensorten der Kieferwälder im Urstromtal Nemunas zu schützen.

The Balkasodis state botanical reserve was established in 1992, seeking to preserve the plant communities of the pine forests of the Nemunas River valley, with their rare and endangered plant species and valuable plant communities.

Balkasodžio kaime, Nemuno upės kairiajame krante, yra Druskelės šaltinis, hidrologinis gamtos paminklas.

Im Dorf Balkasodis ist der Druskelė-Wasserbrunnen, hydrologisches Naturdenkmal am linken Nemunas-Ufer zu finden.

Druskelė Spring, a protected hydrology site, is located in the village of Balkasodis on the left bank of the Nemunas River.

SIMNAS-KROKIALUKIS 15 km

Simno seniūnija / Gemeinde Simnas / Simnas eldership

Vytauto g. 26, Simno mstl., Simno sen., LT-64305 Alytaus r., +370 315 60 757, +370 683 35 409, simno.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Simno praeities ir dabarties istorija“ / Tour „Die Vergangenheit und Zukunft vom Ort Simnas“ / Tour “The past and present history of Simnas”

Gidas / Reiseführer / guide Sigitas Karlonas, +370 620 22 751, skarlonas@gmail.com

Simnas įkurtas tarp Simno ir Giluičio ežerų. Pirmą kartą Simno gyvenvietė minima Vigando Marburgiečio kronikoje, kur jis aprašo 1382 m. Vytauto pergalę prieš kryžiuočius. Pirmieji sėslūs gyventojai kūrėsi XV amžiuje, po Žalgirio mūšio. Miestelis pradėjo kurtis XVII a. pradžioje. 1626 m. karalius Zigmantas Vaza suteikė Simnui Magdeburgo teises.

Der Ort **Simnas** liegt zwischen Simnas- und Giluitis-Seen. Die erste Eintragung mit Ortschaftnamen findet man in der Wigand von Marburg Chronik aus dem Jahr 1382, wo der Sieg des Großfürsten Vytautas gegen Ritterorden beschrieben wird. Die Ortsansässigen siedelten sich hier im 15. Jahrhundert nach der Schlacht bei Tannenberg an. Die Kleinstadt bildete sich im 17. Jahrhundert heraus. 1626 hat der König Sigismund Vasa der Siedlung das Magdeburger Stadtrecht geschenkt.

Simnas is located between the Simnas and Giluitis lakes. The Simnas settlement was first mentioned in a written source in the chronicle of Wigand von Marburg, in which he described the 1382 victory of Vytautas against the Teutonic Order. The first sedentary settlers began to establish homesteads in the 15th century, after the Battle of Žalgiris. The town began to form at the beginning of the 17th century. In 1626, King Sigismund III Vasa granted Magdeburg rights to Simnas.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Simno miestelio istorinis centras – urbanistikos paminklas. Vertingi XX a. pradžios žydų architektūros pastatai.

Der historische Kern der Kleinstadt ist ein urbanistisches Denkmal mit wertvollen jüdischen Wohnhäusern aus dem 20. Jahrhundert.

The historic centre of the town of **Simnas** is a townscape monument. The early-20th-century buildings of Jewish architecture are valuable.

Simno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčia pastatyta 1520 m. Tai seniausias architektūros paminklas Užnemunėje ir vienintelė bazilikinė kryžminio plano renesansinė bažnyčia Lietuvoje. Bažnyčioje yra Švč. Marijos Rožinės altorius, kuriame kabot vertingas Švč. Mergelės paveikslas.

Die Himmelfahrt-Maria-Kirche wurde im Ort 1520 gebaut. Das ist das älteste Architekturenkel in Užnemunė und die einzige Renaissance-Basilika mit Plan des Kreuzes in Litauen. Im Gotteshaus steht der Maria-Rosenkranz-Altar mit wertvollem Gemälde der Hl. Jungfrau Maria.

The Church of the Assumption of the Most Blessed Virgin Mary in Simnas was built in 1520. It is the oldest architectural monument in the area across the Nemunas as well as the only basilical-form, cross-shaped Renaissance-style church in Lithuania. Inside the church, there is the altar of Our Lady of the Rosary, in which hangs a painting of the Blessed Virgin.

Paminklas po pasaulj išblaškytiems Simno krašto vaikams, partizanams, žuvusiems, nukankintiems, sušaudytiems, ištremtiems atminti (aut. Antanas Kmieliauskas, paminklas atidengtas 2010-12-12).

Das Denkmal an den nach Sibirien Verschleppten, Waldbrüdern, Gefallenen, Ermordeten, Erschossenen aus Gebiet Simnas . (Der Autor Antanas Kmieliauskas, eingeweiht am 12.12.2010).

The monument in memory of the children of the Simnas area scattered across the world, the resistance fighters, the dead, the tortured, the executed and the exiled (authored by Antanas Kmieliauskas, unveiled on 12 December 2010).

Dalj Simno seniūnijos teritorijos apima Metelių regioninis parkas, jkurtas siekiant išsaugoti didžiųjų pietų Lietuvos ežerų ir jų apylinkių kraštovaizdį, gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertėbes.

Zum Teil liegt der Regionalpark Meteliai auf Territorium Simnas. Der Park wurde gegründet, um die Landschaft der größten litauischen Seen und der Gegend, natürliches Ökosystem und das lokale Kulturerbe zu bewahren, pflegen und den Besucher besser zugänglich zu machen.

The Meteliai Regional Park occupies part of the territory of Simnas eldership. The park was established in an effort to preserve the landscape, natural ecosystem and cultural heritage sites of the great lakes and their surroundings in southern Lithuania.

Žuvinto biosferos rezervatas, valstybės saugoma tarptautinės svarbos teritorija, įsteigta 2002 m. pirmojo Lietuvoje Žuvinto gamtinio rezervato (nuo 1937 m.) ir gretimų draustinių pagrindu. 2011 m. Žuvinto biosferos rezervatas įtrauktas į Pasaulinj UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ biosferos rezervatų tinklą. Tai pirmoji ir vienintelė Lietuvos vietovė Pasauliniame UNESCO biosferos rezervatų tinkle.

Das Biosphärische Naturreservat Žuvintas ist staatliches Schutzgebiet vom internationalen Rang. Es wurde 2002 aus dem ersten litauischen Naturreservat (seit 1937) Žuvintas und anderen benachbarten Schutzgebieten gegründet und ist in das weltweite UNESCO-Reservatnetz „Mensch und Biosphäre“ eingeschlossen. Das ist die erste und einzige Ortschaft in Litauen auf der UNESCO-Reservatliste.

The Žuvintas Biosphere Reserve, a state-protected territory of international significance, was established in 2002 on the basis of the first nature reserve established in Lithuania (in 1937, the Žuvintas nature reserve) as well as neighbouring reserves. In 2011, the Žuvintas Biosphere Reserve was added to the World Network of Biosphere Reserves of UNESCO's Man and Biosphere Programme. It is the first and only Lithuanian site in UNESCO's World Network of Biosphere Reserves.

Žuvinto biosferos rezervato direkcija / Reservatdirektion Žuvintas /

Žuvintas Biosphere Reserve headquarters

Aleknonių k., Simno sen., LT-64301 Alytaus r.

+370 315 49540, zuvintas@takas.lt, www.zuvintas.lt

Edukacinių programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Žemės ūkio bendrovė „Atžalynas“ / Landwirtschaftliche Gesellschaft „Atžalynas“ / Agricultural company “Atžalynas”

Gluosninkų k., Simno sen., LT-64302 Alytaus r.,
+370 315 29 643, +370 315 76 233

„Atžalynas“ – viena pažangiausių Alytaus rajono žemės ūkio bendrovių. Pagrindinė veikla – augalininkystė ir galvijininkystė. Ūkyje yra 2 fermos: pieninių ir mėsininių galvijų. Pagrindinės auginamos kultūros: žieminiai ir vasariniai kviečiai, miežiai, rapsai, kukurūzai, cukriniai runkeliai, taip pat auginama netradicinių kultūrų: kmynu, pupų, lubinų. Ūkio centras yra Gluosninkų kaime.

„Atžalynas“ ist eine der modernsten landwirtschaftlichen Gesellschaft in der Region Alytus. Die Haupttätigkeit des Unternehmens ist der Anbau der Kulturpflanzen und die Viehzucht. In Firma sind zwei Farmen von Milchkuh und Fleischrind. Hier werden die Kulturpflanzen angebaut: Sommer- und Winterweizen, Gerste, Raps, Mais, Zuckerrübe und außergewöhnliche Kulturen wie Kümmel, Bohne, Lupine. Das Zentrum vom Unternehmen befindet sich im Gluosninkai-Dorf.

“Atžalynas” is one of the most advanced agricultural companies in Alytus district. Its main activities are raising crops and cattle. There are 2 farms: dairy and beef cattle. The main crops under cultivation include winter and spring wheat, barley, rapeseed, corn and sugar-beets, as well as non-traditional crops such as caraway, beans and lupin. The company’s centre is located in the village of Gluosninkai.

KROKIALUKIS-MIKLUSĖNAI 23 km

Krokialaukio seniūnija / Gemeinde Krokialaukis / Krokialaukis eldership

Krokialaukio mstl., Krokialaukio sen., LT- 64485 Alytaus r.,
+370 315 68 381, +370 686 87 193,
krokialaukio.seniunija@arsa.lt

Ekskursija „Alytaus krašto įzomybės: Krokialaukis“ /

Tour „Die Persönlichkeiten des Alytus-Landes: Krokialaukis“ / Tour “Prominent figures of the Alytus area: Krokialaukis”

Gidė / Reiseführerin / guide Vida Vrubliauskienė, +370 687 74 168,
vidavrubliauskiene@gmail.com

Krokialaukio ištakos – XVI a. II pusėje įkurtas dvaras, aplink kurį pradėjo augti kaimas.

Der Anfang von Krokialaukis ist das Landgut aus der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts und die daneben herausgebildete Siedlung.

Krokialaukis can trace its roots to a manor established in the latter half of the 16th century, around which a village began to grow.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Krokialaukio Kristaus Atsimainymo bažnyčia pastatyta 1872 m. Neobarokiniai altoriai – vieni vertingiausių XIX a. dailės paminklų. Bažnyčią 1899 m. konsekravo vyskupas Antanas Baranauskas – „Anykščių šilelio“ autorius.

Die Jesu-Verklärung-Kirche von Krokialaukis ist 1872 gebaut worden. Die Neubarock-Altäre sind die wertvollen Kunstwerke aus dem 19. Jahrhundert. Das Gotteshaus wurde 1899 vom Bischof Antanas Baranauskas, der das bekannte romantische Poem „Anykščių šilelis“ (Der Hain von Anykščiai) gedichtet hat, eingeweiht.

The Church of the Transfiguration of Jesus in Krokialaukis was built in 1872. The neo-baroque altars are some of the most valuable works of 19th century art. The church was consecrated in 1899 by Bishop Antanas Baranauskas, the author of the classic Lithuanian-language poem “Anykščių šilelis”.

Krokialaukio tvenkinys suformuotas 1978 m. patvenkus Peršékės upę (Nemuno intaką), 26,3 km nuo jos žiočių. Ilgis 3,1 km, plotis iki 1,57 km.

Der Teich Krokialaukis ist aus dem gestauten Paršéké-Fließ (Nebenfluss von Nemunas) 1978 entstanden und liegt 26,3 km von der Flussmündung. Seine Länge ist 3,1 km, Breite 1,57 km.

The Krokialaukis reservoir was formed in 1978 with the damming of the Peršéké River, a tributary of the Nemunas, 26.3 km from its mouth. The reservoir's length is 3.1 km, its width is as much as 1.57 km.

Buv. Dapkiškių dvaro pastatas. Šiame dvare 1808 m. gimė 1831 metų sukilio dalyvis Simonas Konarskis, sušaudytas 1839 m. vasario 27 d. Vilniuje. Dabar čia įkurtas kaimo turizmo sodyba.

Das ehemalige Gutshaus Dapkiškés ist als das Geburtshaus vom Teilnehmer des Aufstandes 1831 Simonas Konarskis bekannt. Er ist 1808 geboren und am 27. Februar 1839 in Vilnius erschossen. Heute wird hier der Urlaub auf dem Bauernhof angeboten.

The former Dapkiškés manor building. Simonas Konarskis, a future participant in the November Uprising (1831), was born at the manor in 1808. He was executed on 27 February 1839 in Vilnius. A countryside tourism homestead has been established in the manor building.

Dabartinė Ūdrijos Švč. Jėzaus Širdies bažnyčia pastatyta 1924 m.

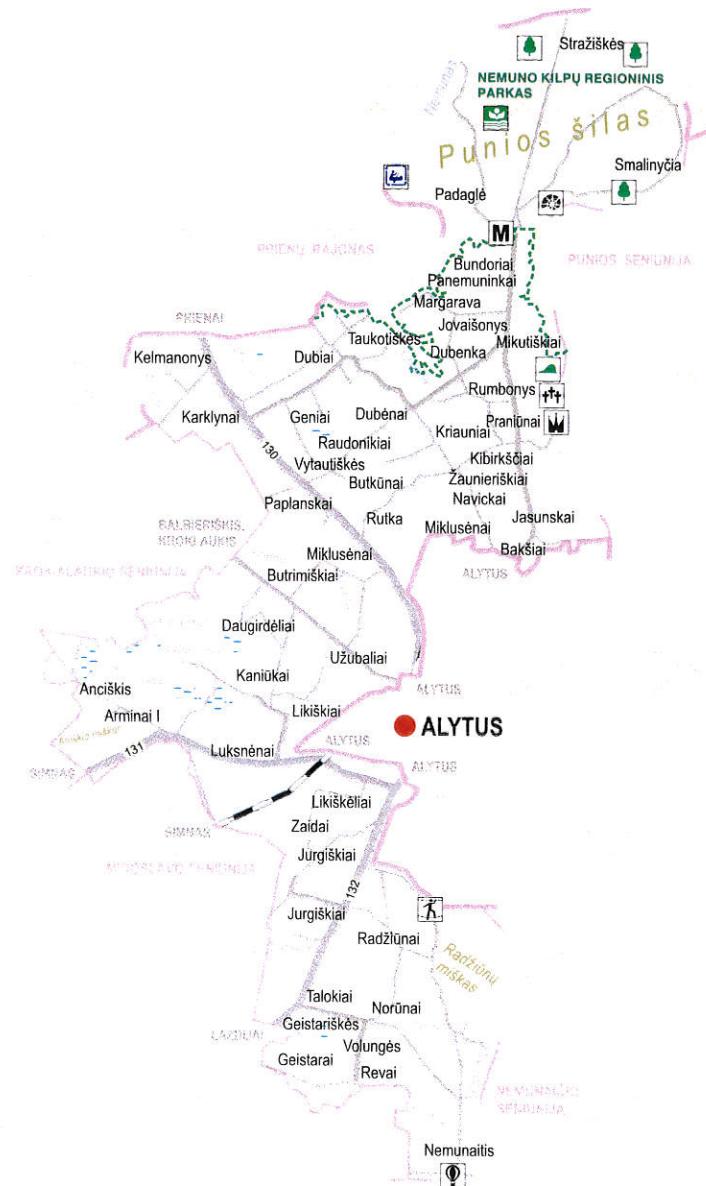
Die heutige Jesus-Herz-Kirche von Ūdrija ist 1924 gebaut worden.

The present-day Church of the Most Sacred Heart of Jesus in Ūdrija was built in 1924.

MIKLUSĒNAI-NEMAJŪNAI 36 km

Alytaus seniūnija / Gemeinde Alytus / Alytus eldership

Užubalių g. 3, Miklusėnų k., Alytaus sen., LT-62466 Alytaus r., +370 315 70 804, +370 686 87 194, alytaus.seniunija@arsa.lt

Lankytinos vietos / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Nemuno kilpų regioninis parkas įsteigtas 1992 m., siekiant išsaugoti unikalias didžiašias Nemuno kilpas ir Punios šilo kraštovaizdį, jo gamtinę ekosistemą bei kultūros paveldo vertėbes.

Der Regionalpark Nemuno kilpos (Nemunas (Memel) - Mäander) ist 1992 gegründet, um die einmaligen Flussmäander und Punia-Forst, das Ökosystem sowie Kulturerbwerte aufzubewahren.

Nemunas Loops Regional Park was established in 1992, seeking to preserve the unique loops of the Nemunas River and the landscape of the Punia forest, its natural ecosystem and cultural heritage sites.

Nemuno kilpos apjuostas Punios šilas rašytiniuose šaltiniuose minimas dar XVI amžiuje. Tai ypatingos botaninės vertės miškas – jame auga aukščiausios Lietuvos pušys ir eglės, natūraliai alėja išsirikiavę šimtamečiai ąžuolai, pavadinti Lietuvos kunigaikščių vardais. „Žaltės slėnis“ – skulptūrų parkas, įkurtas buvusio Smalinyčios kaimo vietoje.

Der Punia-Forst im Flussmäander wird schriftlich schon im 16. Jahrhundert erwähnt. Das ist hochwertiger botanischer Wald mit höchsten litauischen Kiefer-, Tannenbäumen, jahrhundertealten Eichenalleen mit Fürstennamen. Das „Nattertal“ (Žaltės slėnis) ist ein Skulpturenpark auf dem Gelände des ehemaligen Dorfes Smalinyčia.

Punia forest, surrounded by the Nemunas loops, was first mentioned in written sources in the 16th century. It is a forest with particular botanical value, because in it grow the tallest pine and spruce trees in Lithuania, and a natural alley of centuries-old oak trees has formed, named for Lithuanian dukes. „Žaltės slėnis“ (valley) is a sculpture park established at the site of the former village of Smalinyčia.

1979 m. Punios girininkijos pastate, Panemuninkų kaime, įkurtas Punios šilo muziejus, kuriame yra medžioklės trofėjų kolekcija, eksponuojami buities rakandai, senoviniai miško ruošos padargai, miško verslui naudoti įrankiai. Netoli muziejaus yra buvęs „Dainavos“ apygardos partizanų štabo bunkeris.

1979 wurde im Forstamt Punia im Dorf Panemuninkai das Forstmuseum gegründet. Hier ist eine Jagdtrophäensammlung, der Hausrat, Forstgeräte und Werkzeuge zu finden. Nicht weit vom Museum befindet sich der ehemalige Partisanenzentralbunker der Region „Dainava“.

The Punia forest museum was established in 1979 in the Punia forest administration building in the village of Panemuninkai. A collection of hunting trophies, household implements and old-fashioned forestry equipment and tools were ex-

hibited. Near the museum is the former headquarters bunker of the "Dainava" unit of the armed resistance to the Soviet occupation forces.

Panemunininkų skardis (Nemuno upės kairiajame krante) – geomorfologinis paminklas.

Der Abhang Panemunininkai (am linken Nemunas-Ufer) ist ein geomorphologisches Denkmal.

The Panemunininkai scarp (on the left bank of the Nemunas River) is a protected geomorphology site.

Rumbonių piliakalnis datuojamas I tūkst.–II tūkst. pradžia. Apie piliakalnį sukurta daug pasakojimų. Viename jų sakoma, kad ant žuvusio draugo kapo piliakalnį kepurėmis supylę kareiviai.

Der Burghügel Rumbonis und wird mit 1.- Anfang des 2.Jahrtausend n Chr. datiert. Über diesen Berghügel gibt es viele Legenden. Eine der Sagen erzählt, dass die Soldaten mit ihren Helmen die Erde für den gefallenen Kameraden zu dieser Anhöhe aufgetürmt haben.

Rumbonis mound has been dated to the 1st millennium–beginning of the 2nd millennium. Many stories are told about the mound. One of them says that the mound was created by soldiers covering a fallen friend's grave with dirt carried in the soldiers' caps.

Rumbonių Švč. Trejybės bažnyčia, pastatyta 1795 m., įtraukta į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. 1913 m. Rumbonių bažnyčią puosė skulptorius Kazys Kriščiukaitis ir dailininkas Antanas Žmuidzinavičius.

Hl. Dreifaltigkeit-Kirche Rumbonis ist 1795 erbaut worden. Sie steht im Kulturwertregister Litauens. Die Kirche wurde 1913 vom Bildhauer Kazys Kriščiukaitis und Maler Antanas Žmuidzinavičius geschmückt.

The Church of the Most Holy Trinity in Rumbony, built in 1795, is listed in the Register of Immovable Cultural Properties. In 1913, the sculptor Kazys Kriščiukaitis and artist Antanas Žmuidzinavičius performed work at the church.

Rumbonių kaimo kapinaitėse, grafų Korevų kapavietėje, stovi grafaitės Juzefos Korevaitės balto marmuro antkapinis paminklas. Manoma, kad šj antkapinį paminklą sukūrė žymus Varšuvos skulptorius Pijus Velionskis pagal Juzefos, mirusios 1908 m., išlikusią nuotrauką.

Im Dorffriedhof Rumbonis steht ein weißes Marmorgrabstein für Juzefa Korevaitė, Tochter der Grafenfamilie Korevai. Man nimmt an, dass dieses Denkmal von bekanntem Bildhauer aus Warschau Pijus Velionskis nach dem Foto des im Jahre 1908 gestorbenen Mädchens errichtet wurde.

At the graves of the counts Korevas in the Rumbonis village cemetery, there is a white marble grave marker in memory of Countess Juzefa Korevaitė. It is thought that the grave marker was created by the prominent Warsaw sculptor Pius Weloński, using a photograph of Juzefa, who had died in 1908.

Sabališkės valstybinis pedologinis draustinis (130 ha) įsteigtas 1988 m., siekiant išsaugoti rytų Lietuvos aukštumų vakarinių atslaičių velėninius glėjinius priemolio dirvožemius.

Das staatliche pedologische Schutzgebiet (130 ha groß) Sabališkė wurde 1988 gegründet, um Gley-Rasenböden der östlichen Halden der litauischen Osthochfläche zu schützen.

The Sabališkė state soil reserve (130 ha) was established in 1988, seeking to preserve the podzol-gleysol clay loam soils of the western slopes in the heights of eastern Lithuania.

Nuotykių parkas „Tarzanija“ / Der Abenteuerpark „Tarzanija“ / Adventure park “Tarzanija”

Radžiūnų g. 33, Radžiūnų k., Alytaus sen., LT-62181 Alytaus r., +370 671 80 500, info@tarzanija.lt

Tai didžiausias nuotykių parkas visame Baltijos regione, įkurtas 13 ha vaizdingoje vietoje ant Nemuno kranto. Ispūdingiausia atrakcija – nepertraukiamo skrydžio trasa per Nemuną.

Das ist der größte Abenteuerpark in der Baltischen Region am Nemunas-Ufer in der malischer Gegend mit 13 ha Fläche. Die spannendste Attraktion ist der Seil-Gleitflug über den Nemunas-Strom.

This is the largest adventure park in the entire Baltic region, established in a picturesque area of 13 ha on the banks of the Nemunas River. The most impressive attraction is an uninterrupted flight across the Nemunas.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

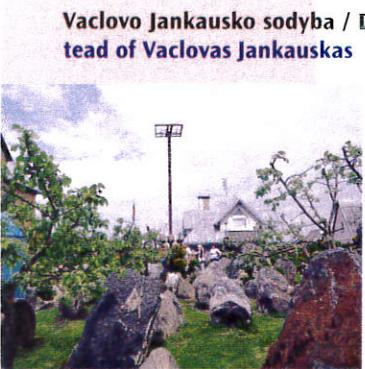

Jūratės ir Vilmanto Biesevičių kaimo turizmo sodyba Radžiūnų kaime / Urlaub auf dem Land bei der Familie von Jūraté und Vilmantas Biesevičiai in Radžiūnai-Dorf / Countryside tourism homestead of Jūratė and Vilmantas Biesevičius in the village of Radžiūnai

J. ir V. Biesevičiai siūlo edukacinę programą „Pasibičiauliaukim“. Dalyvaudami pamokoje, Jūs susipažinsite su: bitininkystės papročiais, bitininkystės įrankiais, bičių produktais, žvakų liejimo technologija.

Die Familie bietet das Lehrprogramm mit Imkerei-Traditionen, Geräten, Produkten, Wachskezen-Technologie an.

J. and V. Biesevičius offer the educational programme Pasibičiauliaukim ("Let's be friends"). Participating in the activity, you will get acquainted with beekeeping customs, beekeeping tools, products made by bees and candle-making techniques.

Vaclovo Jankausko sodyba / Das Landhaus von Vaclovas Jankauskas / Homestead of Vaclovas Jankauskas

Alytaus priemiestyje, sodininkų bendrijoje „Nemunas“, išskiręs V. Jankauskas sukaupė išpudingą akmenų kolekciją po atviru dangumi. Akmenis lankytociojai gali apžiūrėti kada panorėję, nemokamai. Daug žmonių čia užsuka per šventes (vestuves, krikštynas) norėdami nusifotografuoti įdomioje aplinkoje.

Im Schrebergarten „Nemunas“ im Vorort Alytus hat V.Jankauskas eine eindrucksvolle Freilichtsammlung der Findlinge zusammengetragen. Seine Ausstellung ist kostenlos jederzeit zu besichtigen. Viele Besucher kommen hier an Familienfeiertagen (Taufe, Hochzeit), um die Fotos vor interessanten Kulissen zu machen.

Living in a suburb of Alytus, in the "Nemunas" association of gardeners, V. Jankauskas has gathered an impressive collection of stones in an open-air exhibit. Visitors may see the collection whenever they wish, at no charge. Many come during family celebrations (weddings, baptisms) in order to have their photograph taken in visually-interesting surroundings.

NEMAJŪNAI-SIPONYS 8 km

Birštono seniūnija / Gemeinde Birštonas / Birštonas eldership

Nemajūnai rašytiniuose šaltiniuose minimi nuo XVII a. Tuo metu vietovė priklausė Lietuvos kanclerui, Alytaus ekonomijos ir kitų žemių valdytojui, Jiezno dvaro savininkui Kristupui Zigmantui Pacui. XVIII a. II p. Nemajūnai gavo miestelio teises ir herbą. Gyvenvietė nuolat augo, čia apsigyveno jvairių tautybių žmonės. 1766 m. įkurta Nemajūnų parapija.

Nemajūnai ist seit 17. Jahrhundert bekannt, als die Ortschaft an Kristupas Zigmantas Pacas, dem litauischen Kanzler, Besitzer des Alytus-Gebietes und Jiezna-Landgutes gehörte. In der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts hat der Ort die Stadtrechte und Stadtewappen bekommen. Die Siedlung wurde immer größer, hier siedelten sich verschiedene Nationalitäten an. 1766 wurde Pfarrei Nemajūnai gegründet.

Nemajūnai was first mentioned in written sources in the 17th century. At that time, the site belonged to the chancellor of Lithuania, the overseer of the Alytus area and other lands, the owner of the Jieznas manor, Kristupas Zigmantas Pacas. In the latter half of the 18th century, Nemajūnai received a coat-of-arms and the rights of a town. The settlement constantly grew, and people of various ethnicities settled there. In 1766, the Nemajūnai parish was established.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Nemajūnu neogotikinė Šv. apaštalų Petro ir Pauļiaus bažnyčia, pastatyta 1877 m. pagal žymaus Lietuvos romantizmo architektūros atstovo Tomo Tišeckio projektą. Tai vienintelis išlikęs originalus medinės neogotikos liaudies meistrių kūrinių Lietuvoje. Bažnyčioje yra vertingų dailės kūrinių, tarp jų Sankt Peterburgo dailės akademijos akademiko, dailininko Nikodemo Silvanavičiaus nutaptyti paveikslai. Bažnyčios Šv. Marijos koplyčioje yra vertingas XIX a. tautodailės kūrinių – iš 64 jaunamarčių juostų surištas kilimas. Dabar Nemajūnų bažnyčios ansamblį sudarantys pastatai – šventoriaus tvora, senasis klebonijos pastatas ir pati bažnyčia – atnaujinti.

Die Neugotik Kirche von Hl. Peter und Paul in Nemajūnai wurde 1877 nach dem Entwurf des bekannten litauischen Architekten Tomas Tišeckis gebaut. Das ist das einzige Originalgebäude Neugotik-Originalgebäude aus dem Holz in Litauen, das von den lokalen Walkskünstlern gebaut wurde. Im Gotteshaus befinden sich die wertvollen Gemälde des Malers Nikodemas Silvanavičius, Akademikers der Kunstakademie St. Petersburg. In der Hl. Maria-Kapelle ist der Wandteppich aus 64 Schärpen der Bräute zu sehen. Heute ist das Bauensemble der Kirche mit Pfarrhaus, Hofmauer erneuert.

The neo-gothic Church of the Apostles Peter and Paul in Nemajūnai was built in 1877 according to the design of Tomas Tišeckis, a well-known representative of the Lithuanian Romanticist school of architecture. It is the only original example of a wooden neo-gothic work by folk masters that survives in Lithuania today. There are valuable works of art in the church, among them paintings by Nikodemas Silvanavičius, an artist and academic of the Saint Petersburg art academy. There is a valuable 19th century work of folk art in the church's chapel of the Most Blessed Virgin Mary: a carpet woven from the sashes of 64 brides. The structures comprising the Nemajūnai church ensemble (the churchyard, the old rectory and the church itself) have been renovated.

Nemajūnu kapinėse ilsisi daugelis šio krašto šviestuolių. Mauzoliejinėje koplyčioje amžinojo poilsio atgulė gydytojas, rašytojas Stanislovas Maravskis, netoliese – veterinarijos pradininko Lietuvoje Elijošiaus Nonevičiaus kapas.

Im Friedhof des Ortes sind viele gebildete Persönlichkeiten des Gebietes begraben. In der Mausoleum-Kapelle hat hier der Arzt und Schriftsteller Stanislaw Morawski seine letzte Ruhe gefunden. Daneben liegt das Grab von Elijošius Nonevičius, Pionier der Veterinärmedizin in Litauen.

Many eminent local figures have been laid to rest in the Nemajūnai cemetery. The doctor and writer Stanislovas Maravskis was laid to rest in the mausoleum-chapel, and nearby is the grave of Elijošius Nonevičius, a pioneer in veterinary medicine in Lithuania.

Nemajūnu piliakalnis, dar vadintamas Pilalės vardu, datuojamas I tūkstantmečiu. Manoma, kad piliakalnio aikštéléje anksčiau buvusios kapinaitės.

Der Burghügel Nemajūnai wird noch als Pilalé-Berg genannt und stammt aus dem 1. Jahrtausend n. Chr. Man nimmt an, dass auf Hügelplatz ein Friedhof gewesen ist.

Nemajūnai mound, also called Pilalē, has been dated to the 1st millennium. It is thought that the mound's top had earlier been used as a cemetery.

Buv. Jundeliškių dvaras – vienintelis iš Paverknės dvarelių, išlikęs iki šių dienų. XVI a. pabaigoje šioje vietoje buvo palivarkas. Nuo 1627 m. dvarą beveik 100 metų valdė vengrų kilmės bajorai Eperješai. XIX amžiuje Paverknij (Jundeliškių) dvaro savininkais tapo Moravskij giminė. Šiame dvare užaugo, o vėliau savo veikla ryškų pėdsaką paliko gydytojas, Stanislovas Moravskis (1802–1853).

Das ehemalige Landgut Jundeliškés ist das einzige bis heute gebliebene Vorwerk in Paverkniai. Am Ende des 16. Jahrhunderts befand sich hier ein Bauerngut. Seit 1627 gehörte der Gutshof den ungarischen Adligen Jonušas Eperješas. Im 19. Jahrhundert hat die Fam. Morawski dieses Anwesen erworben. In diesem Landgut ist der Schriftsteller und Arzt Stanislaw Morawski (1802–1853) groß geworden, er hat hier später seine tiefe Spur hinterlassen.

The former Jundeliškés manor is the only one of the Paverknai manors to survive to the present day. At the end of the 16th century, there was a folwerk (a farm) at the site. From 1627, the manor was owned for almost a century by Hungarian nobles, the Eperješas family. In the 19th century, the Moravskis family became the owners of the Paverknai (Jundeliškés) manor. The writer and doctor Stanislovas Moravskis (1802–1853) grew up at the manor, and later with his activity left a distinct imprint on the area.

Paverknij piliakalnis, datuojamas I tūkst. II puse–XII a., stūks Verknės kairiajame krante, Medeikoniu kaime. Vietos gyventojai jį dažnai vadina Ginkaus kalnu, Žydeikoniu ar Kiseliškés vardais. Piliakalnis tyrinėtas 1953, 1971, 1994 ir 2010 m.

Am linken Verknés-Flussufer steht der Burghügel Paverknai im Dorf Medeikonys und wird aus zweiter Hälfte des ersten Jahrtausends bis 12. Jahrhundert datiert. Oft wird diese Anhöhe als Ginkus-, Žydeikonys- oder Kisieliškė-Berg genannt. Der Burghügel wurde 1953, 1971, 1994 und 2010 archäologisch untersucht.

Paverknai mound (dated to the latter half of the 1st millennium-12th century) stands on the left bank of the Verkné in the village of Medeikonys. Local residents often call it Ginkus Hill, Žydeikonys or Kisieliškė. Research was conducted at the mound in 1953, 1971, 1994 and 2010.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Nemajūnų bendruomenės santalka / Gemeindevverein Nemajūnai / Nemajūnai community association

Topolių g. 1, Geležūnų k., Birštono sen., LT-59452 Birštono sav., +370 656 39 401

Nemajūnų amatu centras / Gewerbehaus Nemajūnai / Nemajūnai crafts centre

Topolių g. 2, Geležūnų k., Birštono sen., LT-59452 Birštono sav.

Įrengiota 2003 m. gruodžio 22 d. Bučiūnų kaimė. Nemajūnų bendruomenės santalkai priklauso Birštono savivaldybės Nemajūnų, Babronių, Bučiūnų, Būdų, Dimšiškių, Geležūnų, Jundeliškių, Nečiūnų, Žvirgždėnų, Paverknų kaimų gyventojai. Aktyvi bendruomenės kultūrinė veikla – bendruomenės nariai įkūrė ansamblį su kaimo kapela (vad. Romualdas Žukauskas) ir noriai dalyvauja jvairiuose renginiuose, bažnytinėse šventėse (Sekminėse, atlaiduose ir kt.). Daug dėmesio Nemajūnų bendruomenės santalka skiria tradiciniams amatams puoselėti, ypač linininkystei, kulinariniam paveldui. Edukacines programas bendruomenė vykdė naujajame Nemajūnų amatu centre. Bendruomenės santalkos projektinė veikla glaudžiai susijusi ir su Nemajūnų dienos centro.

Der Gemeindevverein wurde am 22. Dezember 2003 gegründet. Der Gemeindevverein Nemajūnai vereinigt Dorfbewohner aus Nemajūnai, Babronys, Bučiūnai, Büdos, Dimšiškės, Geležūnai, Jundeliškės, Nečiūnai, Žvirgždėnai, Paverknai, die der Selbstverwaltung Birštonas gehören. Die Gemeinde führt eine aktive Kulturtätigkeit. Die Mitglieder haben eine Musikkapelle (Leiter Romualdas Žukauskas) und nehmen gerne an verschiedenen Veranstaltungen, Kirchweihfesten (Pfingsten, Ostern) teil. Der Gemeindevverein Nemajūnai kümmert sich um traditionelles Leinengewerbe, Kulinarisches Erbe. Die Bildungsprogramme werden im Gewerbehaus durchgeführt.

Registered on 22 December 2003 in the village of Bučiūnai. The residents of the villages of Nemajūnai, Babronys, Bučiūnai, Büdos, Dimšiškės, Geležūnai, Jundeliškės, Nečiūnai, Žvirgždėnai and Paverknai (all in the Birštonas municipality) belong to the Nemajūnai community association. The community is quite active in the area of culture: community member established an ensemble with a chorus (led by

Romualdas Žukauskas) and enthusiastically participate in various events, church feasts (Pentecost, feast days and others). The Nemajūnai community association devotes much attention to cultivating the traditional crafts, especially flax-working and culinary heritage. The community carries out its educational programmes in the new Nemajūnai crafts centre.

Nemajūnų bendruomenės santalkos edukacinių programos / Die Bildungsprogramme des Gemeindevvereines Nemajūnai / Nemajūnai community association's educational programmes

Dalyvaudami Nemajūnų bendruomenės santalkos parengtoje edukaciniėje programoje „Dzūkiškos bandos“ Jūs sužinosite, kaip paruošti ir kepti bulvines dzūkiškas bandas ant kopūsto lapo duonkepės krosnyje, patys turėsite galimybę pašauti bandą nuo ližės krosnyje, sužinosite apie jvairius kitus bulvinius patiekalus.

Edukaciniėje pamokoje „Lino kelias“ pamatysite teatralizuotą lino kelią, kurį pristatys Nemajūnų bendruomenės santalkos etnografinis ansamblis, susipažinsite su senoviniais darbo įrankiais ir galėsite patys pabandyti su jais dirbtį, apžiūrėsite lino darbų parodą, degustuosite linų sėmenų patiekalus.

Programos užsakomas iš anksto:
+370 656 39 401, +370 672 14 465,
nemajunai@bendruomenes.lt

Durch das Spielprogramm „Dzūken-Bandos“ des Gemeindevvereines Nemajūnai erfahren Sie alles über das regionalbekannte Kartoffelgericht Bandos und backen Sie diese Spezialität auf dem Kohlblatt im Backofen. Sie werden selbst mit Brotschieber arbeiten und noch viele andere litauische Kartoffelspezialitäten kennen lernen.

Im Lehrprogramm „Vom Flachs bis zum Leinen“ werden Sie die theatraлизierte Aufführung über Flachsverarbeitung erleben und das wird Ihnen das ethnographische Musikensemble des Gemeindevvereines Nemajūnai zeigen, wobei die alten Arbeitsgeräte, Handarbeiten aus Leinen vorgestellt und Verkostung der Speisen mit Leinensamen angeboten werden.

Vorreservierung +370 656 39 401,
+370 672 14 465, nemajunai@bendruomenes.lt

Participating in the educational programme “Dzūkiškos bandos” prepared by the Nemajūnai community association, you will find out how to prepare and bake potato loaves on a cabbage leaf in a bread oven, you will have the chance to “flick” the loaf from the “shovel” in the oven, and you will find out about a variety of other potato dishes.

In the educational lesson Lino kelias ("Flax road"), you will see a theatrical presentation of flax by the Nemajūnai community association's ethnographic ensemble, you will get acquainted with old-fashioned tools and you can try your hand at working with them, you will see an exhibition of items made from flax and you will taste dishes made from flax-seed.

Advance reservation for the programme is requested: +370 656 39 401,
+370 672 14 465, nemajuna@bendruomenes.lt

Nemajūnų dienos centras / Tageszentrum Nemajūnai / Nemajūnai day centre

Topolių g. 1, Geležinų k., Birštono savivaldybė
+370 319 43 722, centras@birstonas.lt

Arvydo Mielaikos žirgynas / Gestüt von Arvydas Mielaika / Arvydas Mielaika's horse farm

Paverknių k. 4, Birštono sen., LT-59451 Birštono sav.,
+370 685 55 185

Ūkininkas Valdas Mockevičius / Landwirt Valdas Mockevičius / Farmer Valdas Mockevičius

Babronių k. 4, Birštono sen., LT-59450 Birštono sav.
Tel. +370 685 60 452,
valdasmockevicius@yahoo.com

Ūkyje spaudžiamas linų sėmenų aliejus.

Das Unternehmen produziert das Leinsamenöl.

Flaxseed (linseed) oil is pressed at the farm.

Ohne Zweifel wird Ihnen das Lehrprogramm „Das echte Geschmack“ mit geräucherten Fleischprodukten beim Landwirt E.Valatka gut gefallen.

There is no doubt that participating in the educational lesson Paragauk tikro skonio ("Have a taste of some real flavour") prepared by farmer E. Valatka and his family, you will sample authentic countryside cold-smoked meat.

SIPONYS-MATIEŠONYS-BIRŠTONAS 21 km

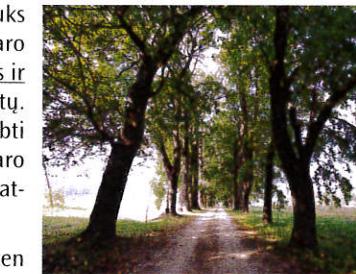
Siponių kaimas iki šių dienų išlaikęs nemažai etnografinių elementų ir valakinio užstatymo struktūrą: gyvenamieji namai vienoje kelio pusėje, ūkiniai – kitoje.

Das Dorf Siponys hat bis heute verschiedene ethnographische und Reihendorf-Elemente: die Wohnhäuser stehen auf einer Straßenseite, die Nebenanlagen- auf anderer Seite.

The village of Siponys has retained many ethnographic features and the layout of the village that developed during the Wallach Reform of the 16th century: the residences are on one side of the road, while the farm buildings are on the other side of the road.

Lankytinos vietas / Sehenswerte Orte / Sites to visit

Važiuojant keliu Siponių link, Jūsų akis patrauks senų aukštų medžių alėja, vedanti buvusio dvaro link. Manoma, kad šioje vietoje Siponių dvaras ir parkas buvo įkurti daugiau nei prieš 400 metų. Išlikę dvaro tvartas ir parko fragmentai paskelbtini kultūros paveldo objektu. Dabar buvusio dvaro teritorija – privati nuosavybė, tačiau dvaras atgimsta ir yra atviras visuomenės poreikiams.

Unterwegs nach Siponys fährt man an der alten Baumallee vorbei, die zum Gutsanlage führt. Man vermutet, dass das Herrenhaus mit einem Park hier schon vor 400 Jahren entstanden ist. Das erhalten gebliebene Stallgebäude und Parkfragmente ist ein Objekt des Kulturerbes. Die heutige Gutsanlage ist ein Privatbesitz aber erwacht aus dem tiefen Schlaf und steht der Gemeinde zur freien Verfügung.

As you travel on the road toward Siponys, your eye is drawn to an alley of tall, old trees, leading in the direction of the former Siponys manor. It is thought that in this place, the manor and park were established more than 400 years ago. The still-existing manor barn and fragments of the park have been declared an object of cultural heritage. Now the former manor territory is private property, but the manor is being reborn and is available to satisfy community needs.

Siponių atodanga – geologinis gamtos paminklas. Atodangos aukštis – 35 m, ilgis – 600 m. Joje slūg-

so paskutiniojo mūsų planetos geologinio periodo (kvartero) uolienos.

Der Aufschluss Siponys ist ein geologisches Denkmal und ist 35 m hoch, 600 m breit. In der Lagerung sind Quartärgesteine unseres Erdballes zu sehen.

The Siponys outcrop is a protected geological site. The height of the outcrop is 35 m, and its length is 600 m. Rock of the Earth's latest geological period (the Quaternary Period) is visible in the outcrop.

Edukacinės programos / Lehrprogramme / Educational programmes

Siponių krašto bendruomenė / Gemeinde Siponys / Siponys area community

Martinonių k. 4, Birštono sen., LT-59224 Birštono sav., +370 603 93 700

Įregistruota 2008 m. Projektinėje, kultūrinėje ir edukacinėje veikloje dalyvauja Vaitiškių, Šaltinėnų, Siponių, Trakelių, Vanagų, Martinonių ir Jackonių kaimų gyventojai. Populiari Siponių bendruomenės parengta edukacinė programa „Sūrio pamoka“.

Sie ist 2008 gegründet und die Bewohner aus Dörfern Vaitiškés, Šaltinėnai, Siponys Trakeliai, Vanagai, Martinonys ir Jackonys sind in die Tätigkeit der Gemeinde eingeschlossen. Eine Popularität genießt Verkostung „Lehrstunde über den Quark-käse“.

Registered in 2008. Residents of the villages of Vaitiškés, Šaltinėnai, Siponys, Trakeliai, Vanagai, Martinonys and Jackonys participate in project, cultural and educational activity. The educational programme Sūrio pamoka ("A lesson about cheese") prepared by the Siponys community is popular.

Kaimo turizmo sodyba „Punios aidas“ / Urlaub auf dem Lande in „Punios aidas“ / Countryside tourism homestead “Punios aidas”

Šaltinių g. 18, Šaltinėnų k., Birštono sen., LT-59222 Birštono sav., +370 319 69 026, +370 686 70328, +370 645 01377, puniosaidas@gmail.com, www.puniosaidas.lt

Kaimo turizmo sodyba Vanagu vienkiemis / Urlaub auf dem Lande im Einzelhof Vanagai / Countryside tourism homestead “Vanagu vienkiemis”

Vanagų k., Birštono sen., LT-59224 Birštono sav., +370 698 22409, info@vanaguvienkiemis.lt, www.vanaguvienkiemis.lt

Sodyba jisikūrusi Nemuno kilpų regioniniame parke, nuostabios gamtos aplinkyje. Čia gražu visais metų laikais: pavasarį, kai bunda gamta, vasarą, kai alsuoja ramuma ir džiugina ankstyvo

ryto gaiva, rudenį, kai žavi auksinės spalvos, ir žiemą, kai keri sniego baltumas ar ryto šerkšnas.

Der Einzelhof steht im tiefen Wald des Regionalparks Nemuno kilpos. Die Natur bezaubert in jeder Jahreszeit: im Frühling erwachen die Bäume, im Sommer strahlt die Ruhe und erfrischen die Morgenstunden, im Herbst erfreut sich das Auge an den goldenen Farben der Natur, im Winter verlockt das Schneeweiß und der Raufrost den Blick.

The homestead is located in the Nemunas Loops Regional Park, amidst wonderful natural surroundings. It's beautiful here in all seasons: spring, when nature awakens; summer, when peace fills the air and the freshness of the early morning delights the senses; autumn, when the golden colours take one's breath away; and winter, when the whiteness of the snow or the crisp frost of the morning enchants you.

Puzonių kaima išgarsino Angelų kelio, besitęsančio nuo Birštono sakralinio muziejaus iki Puzonių, kūrėja, talentinga tautodailininkė, senojo drožybos amato puoselėtoja Rimantė Butkuvienė. Autorės kūriniai pasklidę ne tik po Lietuvą, bet ir po visą pasaulį.

Das Dorf Puzony ist durch Engelstrecke vom Sakralmuseum in Birštonas bis Puzonys bekannt. Diesen Weg hat Rimantė Butkuvienė, die talentvolle Volkskünstlerin, Pflegerin der Tradition der alten Holzschnitzerei geschmückt. Ihre Engelfiguren sind nicht nur im ganzen Litauen, sondern auch weltweit zu finden.

The village of Puzony is made famous by the Angels Way, stretching from the Birštonas sacral museum to Puzonys, and its creator, the talented folk artist and cultivator of the old craft of whittling, Rimantė Butkuvienė. The artist's works have spread not only across Lithuania, but around the world as well.

Tautodailininkė, meno kūrėja / Volkskünstlerin / Folk artist Rimantė Butkuvienė
Puzonių k. 3, Birštono sen., LT-59223 Birštono sav., +370 689 62 842

Nemuno kilpų regioninio parko teritorijoje jisikūrė Matiešionų kaimas. Jame gimė iškilus XX amžiaus kalbininkas, baltistas profesorius Jonas Kazlauskas. Seniųjų pastatų neišlikę, tačiau šalia naujoje sodyboje jisikūrė J. Kazlausko brolio šeima. Sodybvietėje yra paminklinis akmuo (1984 m.), J. Kazlausko medinė skulptūra (I. Užkurnys, 1990 m.), 8 stogastulpiai, akmeninis Saulės ra-

tas (1996 m.). Tėviškėje kasmet minima kalbininko gimimo arba tragiskos žūties diena. Šalia Jono Kazlausko tėviškės auga ažuolynas Lietuvos 1000-mečiui atminti.

Im Regionalpark Nemuno kilpos befindet sich der Ort Matiešionys. In diesem Dorf ist Jonas Kazlauskas, der Sprachwissenschaftler und Professor für Baltistik des 20. Jahrhunderts geboren. Das alte Wohnhaus ist nicht erhalten geblieben aber daneben ließ sich die Familie seines Bruders in einem neuen Bauernhaus nieder. Hier steht ein Gedenkstein (erbaut 1984) und eine Holzskulptur für J. Kazlauskas (1990, Autor I. Užkurnys), 8 Betsäulen, Sonnenkreis aus Steinen (1996). Im Geburtsort des Professors wird jährlich seines Geburtstages und tragischen Sterbetages gedacht. Neben dieser Gedenkstätte steht ein Eichenhain zum Andenken am litauischen Millenniumsjahr.

The village of Matiešionys is located in the Nemunas Loops Regional Park. The eminent 20th century linguist, specialist in Baltic languages and professor Jonas Kazlauskas was born there. The old buildings no longer remain, but the family of J. Kazlauskas's brother has settled in a new homestead nearby. There is a commemorative stone (placed in 1984) to mark the site of the homestead, a wooden sculpture of J. Kazlauskas (I. Užkurnys, 1990), 8 roofed chapel-poles and a stone Sun wheel (1996). Each year, the linguist's birth or tragic death is commemorated at the homestead. Next to Jonas Kazlauskas's childhood home, an oak grove to mark the 1000th anniversary of Lithuania is growing.

Naudžiūnų kaimo medinis kryžius su užrašu: „Lietuvos partizanams atminti. Jurgis Palonis, Vincas Daunoravičius. 1954 08 14“. Tai paskutiniųjų „Dainavos apygardos“ Dzūkų rinktinės partizanų žuvimo vieta.

Im Naudžiūnai-Dorf steht ein Holzkreuz mit Inschrift, „An litauischen Partisanen. Jurgis Palonis, Vincas Daunoravičius 14.08.1954“. Hier sind die letzten Partisanen aus Dzūkija-Truppen der Region Dainava umgekommen.

There is a wooden cross in the village of Naudžiūnai, with the inscription: “In memory of Lithuania’s resistance fighters. Jurgis Palonis, Vincas Daunoravičius. 14 August 1954”. It marks the spot where the last resistance fighters of the “Dainavos apygarda” unit died.

Matiešionių krašto bendruomenė / Dorfgemeinde Matiešionys / Matiešionys area community

Puzonių k. 14, Birštono sen., LT-59223 Birštono sav.
+370 698 18 619, mizgeriene@gmail.com

Matiešionių krašto bendruomenė susibūrusi draugėn rašo projektus, organizuoja talkas, puoselėja etnokultūrines tradicijas. Populiari edukacinė programa „Margučių marginimas“.

Die Dorfgemeinde Matiešionys vereinigt die Mitglieder durch die Projekte, freiwilligen Einsätze, zu organisierenden Spiel- und Lehrprogramme, Pflege der Ethnokultur. Das Lehrprogramm „Dekoration der Ostereier“ ist sehr populär.

The Matiešionys area community comes together to write projects, organise communal action, prepare educational programmes and cultivate ethnocultural traditions. The educational programme Margučių marginimas (Easter-egg decorating) is quite popular.

Jono Gradecko ūkis / Bauernhof von Jonas Gradeckas / Jonas Gradeckas's farm

Šilo g. 12, Naudžiūnų k., Birštono sen., LT-59221 Birštono sav., +370 319 45 981

Naudžiūnų kaime daugiau nei 25 metai veikia didelis ūkininko Jono Gradecko ūkis. Aukštos žemdirbystės kultūros, pažangiu žemės dirbimo, javų auginimo technologijų iš Jono Gradecko pasimokė ne vienas pradedantysis ūkininkas.

In Naudžiūnai arbeitet der Bauer Jonas Gradeckas erfolgreich 25 Jahre lang in seinem Bauernhof. Die Ideen einer modernen Landwirtschaft, Bodenbearbeitung, Getreidetechnologien hat er schon vielen jungen Landwirten übergeben.

For more than 25 years, the large farm belonging to Jonas Gradeckas has been operating in the village of Naudžiūnai. More than a few beginning farmers have learned lessons in high-quality land-working, progressive land-working and crop-raising techniques from Jonas Gradeckas.

Birštono vienkiemio bendruomenė / Gemeinde von Birštono vienkiemis / Birštonas homestead community

Kimbirų g. 8, Birštono vs., Birštono sen., LT-59219 Birštono sav., +370 601 72 654,
vytas.kederys@gmail.com

Įkurta 2003 m. ir jungia Kernuvių ir Birštono vienkiemio kaimų, jeinanių į Birštono vienkiemio gyvenvietės sudėtį, gyventojus. Bendruomenė atstovauja savo

kraštui savivaldybės ir apskrities rengiamose šventėse pristatydama šio krašto kultūrinį ir kulinarinį paveldą. Bendruomenės nariai didžiuojasi moterų klubo „Saulėgrąža“ vyrų ir moterų ansamblio veikla, Klojimo teatro kolektyvu, parengta edukacine programa „Bulvė kasdienai ir šventei“.

Diese Gemeinde wurde 2003 gegründet und vereinigt die Dörfer von Kernuvis und Birštono vienkiemis. Die Gemeinde präsentiert ihr Kultur und kulinarisches Erbe bei Veranstaltungen und regionalen Feierlichkeiten. Die Mitglieder haben den Frauenclub „Sonnenblume“ gegründet und freuen sich über die Tätigkeit des Musikensembles, Dorftheaters. Hier wird das Spielprogramm „Kartoffeln im Alltag und zum Festmahl“ organisiert.

Established in 2003, it connects the residents of the Kernuviai and Birštonas homestead villages. The community represents its area in municipal and county festivals, presenting the area's cultural and culinary heritage. The community takes pride in the activity of the men and women's ensemble of the women's club "Saulėgrąža" and the village theatre troupe. The community has prepared an educational programme, Bulvė kasdienai ir šventei ("The potato for every day and for special occasions").

Neabejojame, kad pabaigę turizmo maršrutą „Malonumai judant“, Jūs rasite laiko nors trumpam užsukti į Birštoną, savivaldybės centrą, vieną seniausių Lietuvos balneologijos kurortų, viliojančiu ne tik moderniomis gydyklomis, sanatorijomis, bet ir išskirtiniu kultūros paveldu, gamtos vertybėmis, laisvalaikio galimybėmis.

Wir sind überzeugt, dass am Ende des Projektes „Genuss bewegt“ die Zeit finden werden, um das Zentrum der Selbstverwaltung Birštonas, einen der ältesten balneologischen Kurorten in Litauen zu besuchen, wo nicht nur die Sanatorien, Heilbäder, sondern auch das außergewöhnliche Kulturerbe, Naturwerte, interessante Freizeitaktivitäten zu entdecken sind.

We are certain that, having completed the tourist route Malonumai judant, you will find the time to visit Birštonas even just for a short while. It is the municipal centre, one of the oldest of Lithuania's mineral-water resorts, attracting visitors not only with modern treatment centres and sanatoria, but also with its exceptional cultural heritage, natural surroundings and free-time recreational opportunities.

Birštono kurorto bendruomenė / Gemeinde des Kurortes Birštonas / Birštonas resort community

B. Sruogos g. 10-20, Birštonas, LT-59209 Birštono sav., +370 687 86 341,
+370 319 65 720, vitalijaada@gmail.com

Informacijos šaltiniai:
www.alytausrvvg.lt
www.birstonovvg.lt
www.arsa.lt
www.alytus-tourism.lt
www.birstonas.lt

Leidinys išleistas vykdant Tarptautinio bendradarbiavimo projektą „Malonumai judant“, finansuojamą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“

Leidinio sudarytojai: Vida Vrubliauskienė, André Zenevičienė (Alytaus rajono vienos veiklos grupė), Rasa Stanevičienė, Jonas Kederys (Birštono vienos veiklos grupė), Jūreta Valentienė („V3 studija“)

Nuotraukas pateikė: Alytaus rajono ir Birštono VVG, Martina Bachtröger (Elsbeere Wienerwald LAG), Michael Gratz, „V3 studija“, kiti projekto dalyviai

Dizaineris Valentinus Kiauleikis

Schemas parengė Zinaida Orlovaitė

Vertė Jeffrey Clarke, Ilona Grainienė

© Alytaus rajono VVG, 2014

© UAB „V3 studija“, 2014

ISBN 978-609-8077-46-9

UDK 912.44(474.5):796.5

Ma326

www.alytausrvvg.lt

www.birstonovvg.lt

[www.elsbeere-wienerwald.at](http://elsbeere-wienerwald.at)